

Vergide Gündem

Tax Agenda

Temmuz / July 2020

Dijital ekonominin vergilendirilmesinde kaos: OECD'nin çözümü 2020 sonuna yetişir mi?

Abdulkadir Kahraman - Elif Karaca

Birden fazla işverenden ücret geliri elde edenler için ne değişti?

Tamer Türkyılmaz

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında getirilen değişikliklerin değerlendirilmesi

Av. Ezgi Tahmaz - Av. Simay Özarabacı - Av. Kerem Özten

English translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Çalışma Hayatında Gündem

Dr. Hakkı Demirci

Dünyadan Vergi Haberleri

Elif Karaca

Sirküler indeks

Vergi takvimi

Pratik bilgiler

Practical information

Dijital ekonominin vergilendirilmesinde kaos: OECD'nin çözümü 2020 sonuna yetişir mi?

Dijital hizmet vergileri

Küresel dijital şirketlerin ekonomi ve küresel ticaretteki payı her geçen gün artıyor. Bu şirketlerin küresel mal ve hizmet ticaretinden aldığı pay, başka bir ülkeden fiziki işyeri oluşturulmadan; mukim oldukları ülkeden gerçekleştirildiğinden, gelirlerinin kaynağı olan ülkelerden sağladıkları kazançlar üzerinden vergi alınması mevcut uluslararası vergi mimarisi ile mümkün olmuyor. Bu nedenle, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) bu soruna çözüm bulma çalışmaları devam ediyor.

Dijital şirketlerin vergileme sorunlarına çözüm çalışmaları COVID-19 pandemisine kadar hızla ilerliyordu, en azından kamuoyuna öyle yansıyor. OECD'nin uluslararası vergilendirme mimarisinde köklü değişiklikler içeren Pillar I ve Pillar II olarak adlandırılan iki yapıyı yaklaşımında epey mesafe alınmıştı. 2020 yılı haziran sonu itibarıyla uluslararası vergi gündemi açısından da son derece yoğun bir dönem geride kaldı. Bu yoğunluğun büyük bölümünü ülkelerin Covid-19 ile mücadele amacı ile aldıkları mali önlemler ile salgın sonrasında izlenecek vergi politikalarıyla ilgili tartışmalar oluştururken, önemli bir bölümü de dijital hizmetlerin vergilendirilmesinde yaşanan gelişmelerden kaynaklandı. Sonucusu yani dijital şirketlerin vergilendirilmesi konusunda çok kısa bir süre içerisinde yaşanan gelişmeler ise sezon finali gibi oldu.

Neden mi? Çünkü ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin'e atfen 18 Haziran 2020'de basına yansıyan haberlere göre, OECD öncülüğünde yürütülen dijital ekonominin vergileme sorunları ve çok uluslu şirketlerin vergilendirilmesi ile ilgili görüşmelerden ABD'nin çekildiğine ilişkin bir mektubun Fransa, İspanya, İtalya ve İngiltere maliye bakanlarına gönderildiği şeklinde bir açıklama yapıldı. ABD'nin müzakerelerden çekilme gerekçesi, çokuluslu teknoloji şirketlerinin vergilendirilmesine yönelik olarak yürütülen çalışmaların ABD'li şirketlere "karşı", başka bir deyişle onların aleyhine olması gösterildi.

Mektubun muhataplarına atfen basındaki ilk haberlerde "siz olmadan da devam edeceğiz" içerikli açıklamalar yer aldı. En sert tepki ise Fransa'dan geldi. Çünkü Fransa, yürürlüğe koyduğu yüzde 3'lük dijital hizmet vergisine karşı ABD'nin Fransız mallarını vergileme girişimi üzerine dijital hizmet vergisi tahsilatını durdurup, uygulamayı 2020 sonuna kadar askıya almayı kabul etmişti. Ancak ABD bu kadar çabaya karşılık görüşmelerden çekilmişti.

ABD'nin asıl gerekçesi ne?

ABD'nin müzakere sürecinden çekilme haberinden kısa süre sonra; yine ABD Hazine Bakanlığı'ndan "Herkes COVID-19'a odaklanmışken biraz ara vermek istedik" şeklinde başka bir açıklama geldi. Bu gelişme ise ABD'nin müzakerelerden çekilme kararının aslında bu ülkenin müzakere yaklaşımının bir parçası olabileceği sorusunu akıllara getirdi.

Çünkü ABD'den gelen mektubun muhatabı dört ülke anlaşmayı kolaylaştırma amacıyla yeni bir açılım ortaya koyarak dijital şirketlerin vergilemesinin kapsamında değişiklik yapılabileceğini açıkladılar. Basına yansıyan şekliyle, Fransa, İspanya, İtalya ve İngiltere maliye bakanları tarafından Mnuchin'e gönderilen cevabi mektupta, söz konusu vergilemenin başlangıçta sadece bazı dijital hizmet şirketlerini içerecek "kademeli

bir yaklaşım" ile ilerlenmesi teklif ediliyor. Bu haber, ABD'nin taktiğinin Avrupa'nın müzakere stratejisinde neden olduğu değişikliği açıkça ortaya koyuyor.

Ancak AB liderleri ve OECD'nin daha önce belirlenen "2020 sonunda uluslararası uzlaşmaya dayalı anlaşmayı hayata geçirme hedefini" pandemi nedeniyle değişen koşullara rağmen ısrarla koruduğu görülüyor. Aksi takdirde, bu projenin başarısız olması halinde, OECD'nin tahminlerine göre 2020'nin sonunda tek taraflı yasal düzenlemelerle "dijital şirket" vergilemesini yürürlüğe koyan ülke sayısının 40-50'yi bulması bekleniyor.

Diğer taraftan, ABD'de 2020'nin son çeyreğinde yapılacak başkanlık seçiminin, dijital vergilendirmeye dair çözüm takvimini 2021 yılına erteleyebileceğini de hatırlatmakta fayda var.

Dijital şirketler neden hedefte?

Teknoloji odaklı ve dijital uygulamalara dayalı iş modellerinin yükselişle birlikte patent ve yazılım gibi değerlemesi zor varlıklara sahip şirketlerin ne şekilde vergilendirileceği son derece zor ve karmaşık hale geldi. Sınai fikri mülkiyetin geliştirildiği yer ve hasılatın elde edildiği pazarın yer aldığı ülkelerin vergi idareleri karşı karşıya geldi.

Kazançlarını düşük vergilemenin olduğu ülkelere aktararak vergiden kaçınmakla suçlanan bu şirketlerin adil bir biçimde vergilendirilmesi yönündeki girişimler yeni değil. OECD, BEPS projesiyle uzun yıllardır bu konuda çalışma yürütüyor. Ancak dijital şirket olarak adlandırılan bu şirketlerin gelirlerinde görülen artış ve yeni iş modelleri ile hasılatlarının çok büyük bölümünün "fiziki işyeri" olmaksızın gerçekleştirilen faaliyetlerden elde edilen gelirlerden oluşması, pazar konumunda olan ülkelerin, tek taraflı yasal düzenlemelerle dijital hizmet vergisi veya başka adlarla vergileme eğilimi göstermelerini tetikleyen unsur oldu.

Çünkü Avrupa Komisyonu'nun 2018 yılı verilerine göre, küresel teknoloji devlerinin ödedikleri vergi oranı ortalama yüzde 9,5 iken geleneksel şirketlerin ortalama vergi yükü yüzde 23,2. Hal böyleyken bunun üzerine bir de pandemi süreciyle birlikte başta alışveriş olmak üzere online hizmetlerin kullanımının iyice artmasıyla, neredeyse bütün sektörler önemli sıkıntılar yaşarken, dijital verginin kapsamına giren teknoloji devleri servetlerine servet kattılar. Diğer taraftan bu şirketler de gelecek için ciddi Ar-Ge faaliyeti gerçekleştirmeleri nedeniyle kazançlarının azalmasından ve geleneksel şirketlerle karşılaştırıldıklarında daha az vergi ödedikleri sonucunun ortaya çıkmasından şikayetçi.

Kâr vergilemesine karşı hasılat vergilemesi

Hükümetlerin COVID-19 salgının ekonomilere maliyeti nedeniyle artan gelir ihtiyaçlarına ek olarak, salgın döneminde dijital hizmet vergilemesinin hedefindeki şirketlerin gelirlerindeki artış, dijital hizmetlerin vergilendirilmesini iyice ön plana çıkardı. Bu durum COVID-19 ile mücadele kapsamında uygulamaya başladıkları yardım paketlerinin finansmanında "küresel dijital şirketleri" daha açık hedef haline getirdi.

Bunun üzerine ABD yönetimi 2 Haziran 2020 itibarıyla aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ülkelerin dijital şirket

vergilemesi üzerine inceleme başlattı. Avusturya, Brezilya, Çek Cumhuriyeti, AB, Hindistan, Endonezya, İtalya, İspanya, Türkiye ve İngiltere'nin yetkili makamlarıyla konsültasyon talep edildi.

Küresel dijital şirket vergilemesindeki en önemli sorun, "faaliyetin ticari olmasına karşın fiziki işyeri" oluşmadığı için, kaynak ülkenin vergilemeyi "ticari faaliyette kazancın tespit şekli safi kazanç esasında vergileme" esasına göre yapılamamasıdır. Bu nedenle, küresel dijital şirketlere yönelik vergileme girişimleri, "dijital hizmet vergisi" uygulamalarındaki gibi gelir/kazanç yerine hasılat üzerinden vergileme esasına dayalı olarak gerçekleştiriliyor. Çünkü bu şirketlerin bulunduğu ülkeler ile dijital hizmet vergisi yürürlüğe koyan ülkeler arasında "çifte vergilemeyi önleme anlaşmaları" yürürlükte olup, bu anlaşmalar "fiziki işyeri oluşmadığı" sürece ticari kazancın vergileme hakkını şirketin mukim olduğu ülkeye vermektedir.

İkinci bir soru ise, küresel dijital şirketler hasılat tarafında tüm dünyada çok yüksek hasılatlara ulaşmalarına rağmen safi kazançları ortaya çıkmayabiliyor. Bu durum söz konusu şirketlerin mukim olduğu ülkedeki politikacılar için "dijital hizmet vergilemesine" karşı olumlu bir argüman olurken, kaynak ülke politikacıları ise safi kazanç yerine dijital hizmet vergisinin "kendi pazarlarından elde edilen hasılat ile dijital şirketlerin kendi ülke vatandaşlarının verisi karşılığında" olarak ödenmesi gerektiğini savunuyorlar. OECD'deki görüşmelerde tarafların uzlaşa sağlayamadıkları en önemli sorun hasılatla karşı kazanç esaslı vergilemedir. ABD'nin başlattığı incelemelerin odak noktası bu olacaktır.

ABD'nin çelişkisi

ABD içinde bu konuda bir süredir yaşanan gelişmelere baktığımızda, enteresan bir çelişki ortaya çıkıyor. Bu çelişki, ABD Yüksek Mahkemesinin "Wayfair" kararı olarak adlandırılan mahkeme kararı ile "satış vergisi" için "fiziki işyeri" varlığının elimine edilmesidir.

2018 yılında kadar ABD'de uzaktan satışlar ile ilgili "Quill Corp." Kararına göre, fiziki işyeri olmadığı durumda bir adrese teslim edilen ürünlerde satış vergisi olmadığına ilişkin 1992 tarihli Yüksek Mahkeme kararı vardı. Ancak 2016'dan beri "fiziki işyeri" (nexus) konusu tekrar gündeme geldi. Eyaletler, Quill kararına karşı satış vergilerini yürürlüğe koymak için "fiziki işyeri" (nexus) ilkesini hayata geçirecek yasalar çıkardılar. 2016 yılında, Güney Dakota kendi ekonomik nexus ilkesini yasaya koyarak fiziki işyeri olmayan satıcılara vergi mükellefiyeti getirdi. Mükellefiyet eşiği olarak, satıcının en az "200 ayrı satış veya toplam 100.000 ABD Doları hasılat" şartı belirlendi.

Ancak yasaya karşı açılan davada Güney Dakota'daki ilk derece mahkemesi "Quill kararı" ile bağlı olduğunu belirterek davacılar lehine karar verdi. Bu karara karşı eyalet yönetiminin ABD Yüksek Mahkemesine itirazı kabul edildi ve Yüksek Mahkeme 21.6.2018 tarihindeki "Wayfair" davasında, "1992 yılındaki Quill davasındaki fiziki işyeri" kuralını doğru bulmayarak eyalet lehine karar verdi.

Wayfair kararıyla "fiziki işyeri kuralı" artık eyaletleri bağlayan ve mükelleflerin güvenebileceği bir standart olmaktan çıktı. Çoğu eyalet benzer yasalar çıkarmaya başladı. ABD'nin küresel dijital şirketlerin hasılatları üzerinden vergi almaya çalışan ülkelere

karşı başlattığı soruşturmalarda, kendi yüksek mahkemesinin kanunlara uygun bulunduğu "fiziki işyerine bağlı olmayan vergileme" uygulamasının bu ülkeler tarafından karşı savunma dayanağı olarak görüşmelerde sunulması beklenmektedir.

Avrupa'nın yaklaşımı ne?

Avrupa Birliği'nde vergi alanındaki yasal düzenlemeler için üye ülkeler arasında oy birliği gerekiyor. AB kararlarının çoğu her üye ülkenin nüfusu oranında oy ağırlığına sahip olduğu nitelikli çoğunluk ile alınırken; vergilendirme, dışişleri ve savunma politikası gibi hassas alanlarda kararlar oy birliğiyle alınıyor.

Vergi konusunda ortak politika gerektiren konularda üye ülkeler arasında oy birliği sağlanamıyor ve bu durum maddi kayıplara, gecikmelere neden oluyor. Bu sistemin değiştirilmesi için ise 2019'da teklif verildi, fakat vergilendirmeye ilgili karar almada nitelikli çoğunluk esasına geçiş 2025'ten önce mümkün olacak gibi görünmüyor. Üye ülkelerin ulusal veto hakkı ve bağımsız bütçe yapabilme özgürlüklerinin sonlandırılmasının egemenlik haklarına aykırı olduğu yönünde bir bakış açısı var. Vergi politikalarında oy birliği esasından dönülmesi yönünde verilecek bir karar da oy birliği gerektirdiğinden, böyle bir planın kısa vadede hayata geçmesi çok zor.

Avrupa'daki bu sistem küresel dijital şirketlerin vergilendirilmesiyle yeniden gündeme geldi. Ancak mevcut karar alma süreci, geçmiş örneklerdeki gibi vergi konularındaki düzenleme girişimlerinin sonuçsuz kalmasında etkili oluyor. Bu konuda birden fazla örnek mevcut. AB genelinde uygulanacak bir finansal işlem vergisi ile Ortak Konsolide Kurumlar Vergisi Matrahı (CCCTB) bu durumun örnekleri. AB'nin kendi içerisinde ortak politika belirleme kabiliyetiyle ilgili sorunlara ek olarak, COVID-19 salgının alınacak yeni kararları nasıl etkileyeceği ise belirsizliğini koruyor.

ABD olmadan OECD'den çözüm çıkar mı?

OECD'nin dijital ekonominin vergilendirilmesi yönündeki çözüm girişiminin, en fazla sayıda küresel dijital şirketi bulunan ABD'nin olmadığı bir seçenekle başarıya ulaşamayacağını söyleyebiliriz. OECD'nin çözümünü beklemeden, küresel dijital şirketlerin elde ettikleri hasılatlardan vergi almak isteyen tek taraflı düzenlemeler ile yollarına devam edenler olacak. Ülkeler verginin konusunu dar veya geniş kapsamlı tutan yasal düzenlemeler yapabiliyor. İngiltere ve Fransa gibi ülkeler ile kıyaslandığında Türkiye'nin 7194 sayılı Kanun ile yürürlüğe koyduğu "dijital hizmet vergisi" kapsamı daha geniş. Online reklam hizmetlerine ilave olarak "bilgisayar programları" bile verginin konusuna giriyor.

Bu nedenle ABD'nin katkı vermediği ortamda OECD'den çözüm çıkması beklenmiyor. Ancak ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin'in çok uluslu dijital şirketlerin vergileme sorunlarına ilişkin OECD'deki görüşmelerden çekildiğine dair mektup ve bu mektuptan sonra yaşanan gelişmeler üzerine 24 Haziran 2020'de Bloomberg Tax'in düzenlediği sanal bir etkinlik olan Vergi Liderlik Forumu'nda OECD Örgütü Vergi Politikası ve Yönetimi Merkezi Direktörü Pascal Saint-Amans, "ABD'nin bu görüşmelere halen aktif olarak katıldığını ve ülkelerin 2020'nin sonbaharında ilk anlaşmaya varmasını beklediğini" ifade etti.

Türkiye'nin dijital ekonomi vergilemesinde dönüşüm gerekli mi?

Evet Türkiye'nin dijital şirketleri vergileme politikasında bir dönüşüm şart. Çünkü KDV bir kenara bırakılırsa Türkiye ikili bir dijital şirket vergilemesi uyguluyor. Bunlardan ilki vergi sorumluluğu kapsamında yurtdışına yapılan internet reklam hizmeti ödemelerinden yapılan stopaj uygulaması ikincisi ise 7194 sayılı Kanun'la uygulanan dijital hizmet vergisi uygulamalarıdır.

Söz konusu vergilerden ilki Türkiye'nin imzaladığı çifte vergileme anlaşmalarına aykırıdır. Çünkü bu anlaşmalar ticari faaliyeti vergilemek için fiziki işyerini şart koşar. Nitekim bu konuda açılan vergi davaları idare aleyhine sonuçlanmaktadır.

Diğer taraftan, 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile küresel dijital şirketlerin hasılatları üzerinden alınan %7,5 verginin kapsamı çok geniştir. Örneğin, dijital ortamdaki dijital içerik niteliğindeki her tür bilgisayar programları (malın bünyesine dâhil edilerek verilen yazılımlar hariç) için yapılan ödemeler üzerinden alınan %7,5 vergi ödeyen küresel dijital şirketler bu vergiyi hizmeti alanlara yansıtmaktadır. Çünkü program satıcısı şirketler hasılatları üzerinden ödedikleri bu vergiyi sözleşmelerindeki hükümler nedeniyle derhal alıcıya yansıtmakta ve ödenen %7,5 vergi yurtdışında mukim şirket tarafında ödense de vergi Türk şirketleri tarafından ödenmektedir. Söz konusu ödemeler internet reklam hizmeti ödemesi olduğunda ise üçe katlanmaktadır. Çünkü %7,5 dijital hizmet vergisine ilave olarak bu ödemelerden ayrıca %15 tevkifat (stopaj) Türkiye mükellefleri tarafından ödenmektedir. Türkiye mukimi şirketlerin maliyetlerini artıran söz konusu vergileme yaklaşımı gözden geçirilmelidir.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarın konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Birden fazla işverenden ücret geliri elde edenler için ne değişti?

Malum, pandemi dönemi dünyada ve Türkiye’de pek çok ekonomik olay meydana getirirken, bu ekonomik olaylar da birçok vergisel düzenlemeyi beraberinde getirdi. Vergi dünyası açısından gündemin yoğun olduğu bir dönem geçiriyoruz, önümüzdeki günlerde de bu yoğunluğun devam edeceği öngörülmüyor.

Hatırlayanlar olacaktır, Gelir İdaresi Başkanlığı geçtiğimiz yıl bu zamanlar önceki vergilendirme dönemlerinde birden fazla işverenden elde edilen ücret gelirlerini mercek altına almış, bu kapsamda değerlendirilen çalışanlara ve onların işverenlerine yazılar göndermişti. Bu konu da hem kapsama giren çalışanlar hem de işverenleri için uzunca bir süre önemli bir gündem maddesi olmuştu.

7 Aralık 2019 günü Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, ücretlerin vergilendirilmesine ilişkin bazı yenilikler getiriyor. Ek olarak, 27 Mayıs 2020 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 311 Seri No’lu Gelir Vergisi Genel Tebliği’nde yapılan açıklamalarda da bu konuyla ilgili önemli detaylar yer alıyor.

Bu çalışmamızda, bir takvim yılında birden fazla işverenden ücret geliri elde eden çalışanların ücret gelirlerinin nasıl vergilendirilmesi gerekeceğini son düzenlemeler ışığında değerlendiriyor olacağız.

1. Önceki uygulama nasıldı, kanun değişikliği ne getirdi?

Öncelikle “birden fazla” ifadesinin ne anlama geldiği üzerine düşünmekte yarar var. Basitçe, bu ifade, bir takvim yılında iki veya daha fazla işverenden ücret geliri elde etmiş olanları vurgulamaktadır. Bu, yıl içerisinde iş değiştirenleri kapsayacağı gibi, aynı anda birden fazla işverenden ücret geliri edenleri, bir işverenden ücret geliri elde ederken farklı bir şirketten yönetim kurulu üyeliği nedeniyle huzur hakkı (huzur hakkı da mevzuata göre ücret sayılıyor) alanları, aynı holdingin / grubun bünyesinde bulunan şirketler arasında operasyonel nedenlerle transfer edilen çalışanları da kapsamaktadır. Bu tür örnekleri çoğaltmak da pek tabii mümkün.

Birden sonraki işveren(ler)den elde edilen gelir, gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutarı aşıyorsa (2020 yılı için aşağıda yer alan gelir vergisi tarifesinde de görüleceği üzere bu tutar 49.000 TL), bu kişiler yıllık beyanname vermekle yükümlüler. Esasında, bu bir yenilik değil. Halihazırda bu yükümlülük vardı ve konuyu bilenler yıllık beyannamelerini veriyorlardı. Konuyu bilmeyenlere ise idarenin geçtiğimiz yıl bir hatırlatmada bulunduğunu söyleyebiliriz. Bundan sonraki süreçte de vergi daireleri nezdinde sıkı bir şekilde takip edileceğini düşünüyoruz.

Gelir dilimleri Ücret	Vergi oranı
22.000 TL'ye kadar	%15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	%20
180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	%27
600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL, fazlası	%35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL, fazlası	%40

Hangi işverenin birinci olarak nitelendirileceğini çalışanın kendisinin belirleme hakkı mevcut. Yani aslında çalışan, yıl içindeki ilk işvereni yerine, en çok gelir elde ettiği işverenden aldığı ücreti "birinci işverenden elde edilen" olarak nitelendirebilir. Böylelikle onu dışarıda bırakarak geriye kalan işverenlerden elde edilen ücretlerin toplamının gelir vergisi tarifisinin ikinci dilimindeki tutardan yüksek olup olmadığı belirlemesini yapabilir ve yıllık beyanname verilip verilmeyeceğini tespit edebilir. Elde edilen gelirden kastın, aslında brüt ücret değil, gelir vergisi matrahı olduğunu da belirtmekte fayda var. Dolayısıyla her işveren için, o işverende çalışan döneme ilişkin kümülatif gelir vergisi matrahını baz almak gerekecektir.

Örneğin, 2020 yılı içerisinde 3 farklı işverenden gelir elde ettiğinizi düşünelim. Bunlardan ilkinden toplam 8.000 TL, ikincisinden 40.000 TL ve üçüncüsünden de 50.000 TL elde ettiğinizi varsayalım. 50.000 TL'yi dışarıda bırakarak 40.000 TL ve 8.000 TL'yi de topladığımızda 48.000 TL'lik bir tutar ortaya çıkıyor. Bu, 2020 yılı için uygulanan gelir vergisi tarifisinin ikinci diliminde yer alan 49.000 TL tutarının altında bir tutar. Dolayısıyla, yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeye gerek bulunmayacağını söyleyebiliriz. Ancak, ilk bahsi geçen işverenden 8.000 TL yerine, 10.000 TL elde edilmiş olsaydı toplam 50.000 TL'lik bir tutar bulacaktık ve bu durumda bütün işverenlerden elde edilen ücretler toplanarak beyan edilecek, halihazırda yapılan gelir vergisi kesintileri de beyanname üzerinde hesaplanacak olan gelir vergisi tutarından düşülerek ödenecek tutar bulunacaktı.

2020 yılında benzer durumda olan çalışanların Mart 2021'de yıllık beyanmelerini vermeleri gerekeceğini hatırlatalım. Buraya kadar olan kısımda bir değişiklik yok, eski uygulama da bu şekildeydi.

Ancak yeni yasal düzenleme uyarınca; birden fazla işverenden ücret geliri elde edip de bu ücretlerin toplamı gelir vergisi tarifisinin son diliminde yer alan tutarı (yukarıda yer alan tarifeye göre 2020 için bu tutar 600.000 TL) aşanlar yıllık beyanname ile bu gelirlerini beyan edecekler. Bu değişiklik 2020 yılı itibarıyla uygulanmaya başlandı. Yani örneğin, bir işverenden 590.000 TL, diğer işverenden ise 40.000 TL ücret geliri elde eden bir çalışan düşünelim. Yukarıdaki örnekte yaptığımız gibi 590.000 TL'yi dışarıda bıraktığımızda kalan ücret 40.000 TL, tarifinin ikinci diliminde yer alan tutarı (2020 için 49.000 TL) aşmadığından yıllık beyanname vermek gerekmeyecekti. Ancak yeni düzenlemeyle birlikte ek olarak toplam tutarın da tarifinin son diliminde yer alan tutarı aşmış olduğunu test etmek gerekiyor. Her iki tutarı topladığımızda bulduğumuz 630.000 TL, tarifinin son diliminde yer alan tutarı (2020 için 600.000 TL) aştığı için, bu kişinin yıllık gelir vergisi beyannamesi vermesi gerekeceğini söyleyebiliriz.

Dolayısıyla yeni düzenlemede birden fazla işverenden ücret geliri elde eden kimselerin beyan yükümlülüklerinin bulunup bulunmadığına ilişkin tespiti yaparken her iki hesaplamayı da yapmaları gerekecektir. Yani hem bir işvereni dışarıda bırakarak diğer işverenlerden elde ettikleri ücretleri toplamak suretiyle tarifinin ikinci diliminde yer alan tutarı aşmış olduğuna, hem de bütün ücret gelirlerini toplayarak tarifinin son diliminde yer alan tutarı aşmış olduğuna bakmaları gerekiyor.

Ancak bu noktada bir hatırlatma yapmakta fayda var, yukarıda bahsi geçen beyan yükümlülüğü Türkiye'de yerleşik çalışanlara, yani diğer ifadeyle tam mükellef olarak nitelendirilen çalışanlara ilişkin. Zira Türkiye'de yerleşik olmayan, yani dar mükellef olarak nitelendirilen çalışanlar için yapılan vergi kesintileri nihai vergileme niteliği taşıyor. Dolayısıyla, eğer söz konusu çalışanlar dar mükellef statüsündelerse ve halihazırda ücretleri gelir vergisi kesintisine konu edilmişse, bu hesaplamaları yapmalarına gerek olmaksızın ücret gelirleri için beyanname vermeyeceklerini söyleyebiliriz.

2. İş değiştirme durumunda matrahın taşınıp taşınmayacağı

Yıl içerisinde iş değiştiren çalışanların ve onları işe alan işverenlerin aklındaki sorulardan biri de önceki işverendeki kümülatif matrahın taşınması suretiyle, yeni işverendeki vergi hesaplamalarının kişinin kaldığı vergi diliminden devam ettirilmesi gerekip gerekmeyeceği hususudur.

Bu sorunun cevabı, 27 Mayıs 2020 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ'e kadar işveren değişikliklerinde matrahın taşınmaması gerektiği şeklindeydi. 160 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde şöyle bir açıklama mevcuttu:

"Buna göre, bir hizmet erbabının birden fazla işverenden ücret alması halinde, her bir işverenin ödediği ücretler, ayrı ayrı vergilendirilmektedir. Dolayısıyla vergi tarifesi, her bir işverenin ödediği ücrete, diğer işveren veya işverenlerin ödediği ücretle ilgilendirilmeksizin ayrı ayrı uygulanmaktadır."

27 Mayıs'ta yürürlüğe giren 311 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde, aynı anlayışın korunduğunu görüyoruz, ancak ilave olarak şu ifadeye yer verilmiş:

"Yıl içerisinde işveren değiştiren hizmet erbabı, ücret gelirin e ilişkin gelir vergisi matrahını yeni işverene bildirmek suretiyle ücretinin gelir vergisi tarifesine göre kümülatif olarak vergilendirilmesini talep edebilir. Bu durumda yeni işveren kümülatif matrahı dikkate alarak tevkifat yapar."

Her ne kadar eski Tebliğ'de taşınmaması gerektiği ifade edilmişse de uygulamada yeni işe başlayan çalışanlarından, eski işverenlerindeki kümülatif gelir vergisi matrahlarını talep ederek buna göre işlem yapan işverenler vardı. Dolayısıyla, yeni Tebliğ ile birlikte bu duruma da bir serbestlik getirildi. Ancak, Tebliğ'deki ifadeden seçme hakkının çalışana verildiği anlaşılıyor. Yani çalışan isterse matrahını taşıyabilecek, istemediği durumda ise yeni işverenin bir önceki işverenden gelen kümülatif matrahı dikkate almadan sıfırdan başlaması gerekecek.

Ancak hemen belirtelim, matrahı taşımayı tercih edenler için beyan yükümlülüğü açısından bir şey değişmiyor. Dolayısıyla, matrahı taşımayı tercih etmeniz bile ilk bölümde geçen hesaplamaları yaptığınızda beyan yükümlülüğünüz olduğu anlaşılıyorsa, taşıma işleminden bağımsız olarak yıllık beyannamenizi vermeniz gerekecektir. Akıllara "Kümülatif matrah taşındığı zaman zaten yıllık bazda ödenmesi gereken vergiyi ödemiş oluyoruz, neden yıllık beyanname verelim?" sorusu gelebilir. Ancak, beyanname vermek aslında bir ödevdir. Her zaman ek bir vergi ödeneceği anlamına gelmez. Dolayısıyla, verdiğiniz yıllık beyannamenin sonucunda ödenecek bir vergi çıkmayacak olsa bile, yükümlülüğü yerine getirmek

gerekecektir. Öte yandan, beyan yükümlülüğü bulunan çalışanlar, normal şartlarda kesinti yoluyla yapılan vergileme nihai nitelikte olduğunda, ayrıca yıllık beyanname verilmediği durumda indirme imkânı bulamadıkları giderleri de yıllık beyanname üzerinde indirebilme imkanına da sahip olacaklar (örneğin, eğitim ve sağlık giderleri, bağışlar, özel şahıs sigorta primleri vb.). Bu sayede, vergi ödenmeyeceği bir durum ortaya çıkabileceği gibi vergi iadesi alma durumu da oluşabilecektir.

Önceki işverenlerindeki matrahlarını taşıyıp taşımama noktasındaki keyfiyet çalışana bırakıldığı için, çalışanın seçimi neye göre yapacağı da önem arz ediyor. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, çalışanın matrahi taşıması durumunda vergisel açıdan diğer duruma göre daha fazla vergi ödediği veya vergiyi daha erken ödediği bir durumun ortaya çıkabileceği noktasıdır.

İki kısa örnek üzerinden ilerleyecek olursak; örneğin 2020 yılında aylık brüt ücreti 10.000 TL olan bir çalışanın 9 aylık çalışması sonrası farklı bir işverenin yanında işe başladığını, yine orada da aylık brüt 10.000 TL aldığını farz edelim. Çalışanın yıllık beyannameye indirebileceği herhangi bir gideri bulunmadığını varsayalım. Birinci işvereni brüt 90.000 TL gelir elde ettiği ilk çalıştığı işveren olarak belirlersek, birden sonraki işverenden yalnızca brüt 30.000 TL geliri olduğunu söyleyebiliriz. 3 ay karşılığında aldığı brüt 30.000 TL üzerinden hesaplanacak olan 25.500 TL'lik (sadece sosyal güvenlik ve işsizlik sigortası primi işçi hisselerini indirmiş olalım) kümülatif gelir vergisi matrahının, 2020 yılı için beyan yükümlülüğünün tespiti için kullandığımız 49.000 TL'nin altında kalacak olması nedeniyle hiç beyanname vermesine gerek bulunmayacaktır.

Bu çalışan matrahını taşımaya karar verirse, kaldığı dilimden devam ettirileceği için yıl sonunda her iki işveren tarafından yapılan gelir vergisi kesintisi tutarı brüt 120.000 TL için 23.010 TL olacaktır.

Ancak, eğer taşımamaya karar verirse ayrıca yıllık beyanname de verilmeyeceğinden ve ikinci işveren kümülatif matrahi sıfır olarak kabul edeceğinden, toplam kesinti tutarı brüt 120.000 TL için 20.125 TL olacaktır. Dolayısıyla taşıma kararı 2.885 TL'lik fazladan bir vergi ödenmesine neden olabilecektir.

İkinci örneğimizde ise çalışanın yine 2020 yılında aylık brüt 10.000 TL ile her iki işverende de 6'şar aylık dönemler halinde çalıştığını düşünelim. Yine, beyanname üzerinde dikkate alabileceği farklı bir giderinin bulunmadığını varsayalım. Hangi işvereni birinci olarak seçersek seçelim brüt 60.000 TL'lik bir gelir söz konusu olacak ve kümülatif gelir vergisi matrahi 51.000 TL olarak belirlenecektir. 51.000 TL'lik tutar, 2020 yılı için beyanname verme sınırı olan 49.000 TL'nin üzerinde olduğu için çalışan kümülatif gelir vergisi matrahını diğer işverene taşımayı seçsin veya seçmesin, kendisinin yıllık gelir vergisi verme yükümlülüğü olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışan halihazırda zaten beyan yükümlülüğü olduğu düşüncesiyle matrahını taşımayı tercih edebilir. Bu durumda, yukarıda da belirttiğimiz gibi aylık kesintilerle yıl sonu itibariyle 23.010 TL gelir vergisi ödemiş olacak. Ancak, taşımamayı tercih etseydi, kesinti tutarı 18.480 TL ile sınırlı kalacaktı ve yıllık beyan işlemi sonucunda, 23.010 TL gelir vergisi hesaplanacak, halihazırda kesintiye konu olan 18.480 TL bu tutardan mahsup edilecek ve kalan 4.530 TL, 2021 Mart ve

Temmuz sonunda iki eşit taksitle vergi dairesine ödenebilecekti. Burada daha az vergi ödendiği bir durum olmasa da verginin ödeme zamanı değiştiğinden çalışanların dikkate alabileceği bir fırsat maliyeti oluşabilecektir.

Yukarıdaki örneklerin gerçek hayatta burada ele alamayacağımız kadar fazla çeşidi bulunabilecektir (çalışanların indirilebilecek giderlerinin olması, brüt yerine net ücret üzerinden sözleşme yapılmış olması, matrahın belirlenmesinde SGK primi dışında unsurların da dikkate alınması vb.). Dolayısıyla, mevcut duruma göre çalışanların işveren değişikliği durumunda bir durum değerlendirmesi yapmaları faydalı olacaktır.

3. Beyan işlemi

Beyan yükümlülüğü bulunan çalışanların yıllık beyannamelelerini takvim yılını takip eden Mart ayı içerisinde vermeleri gerekiyor. Yani 2020 yılı için birden fazla işverenden ücret geliri elde eden ve yukarıdaki açıklamalara göre beyan yükümlülüğü bulunan çalışanların 2021 Mart sonuna kadar yıllık beyannamelelerini vermeleri gerekecektir.

Yıllık beyannameleler, kişilerin çalıştıkları şirketin mükellefi olduğu vergi dairesine değil, kişilerin ikametgâh adreslerine göre yetkili olan vergi dairelerine sunulacaktır. Örneğin, çalıştığınız şirket Büyük Mükellefler Vergi Dairesi'ne bağlı, ancak ikametgahınız Beşiktaş Vergi Dairesi'nin yetki alanında olsun, yıl boyunca işvereninizce yapılan gelir vergisi kesintileri Büyük Mükellefler Vergi Dairesi'ne ödenirken siz yıllık beyannamelelerinizi Beşiktaş Vergi Dairesi'ne sunacaksınız.

Ücret geliri elde eden çalışanlar için yıllık beyannamelelerin elektronik ortamda verilmesi zorunluluğu bulunmuyor. Dolayısıyla, dileyen çalışanlar yıllık beyannamelelerini vergi dairelerine, beyan döneminde elden verebilecekken, isteyenler elektronik olarak sunabileceklerdir. Daha önce vergi dairesi nezdinde işlem yapmamış, yıllık beyanname vermemiş çalışanların öncelikle vergi dairelerinin sicil servislerine giderek mükellefiyet tesis ettirmeleri gerekecektir. Mükellefiyet tesis işlemi sonrasında elektronik ortamda beyannamelelerini sunmak isteyen mükelleflere, vergi dairesince şifre verilebilmektedir.

Ancak öte yandan, vergi dairesine hiç gitmeden de bu işlemi yapmak son birkaç yıl içerisinde mümkün hale getirildi. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "Hazır Beyan" adını verdiği sistemle mükellefiyet tesis ettirilmesine ve şifre talep edilmesine gerek kalmaksızın elektronik ortamda yıllık beyanname verilebiliyor. Hazır Beyan Sistemine erişebilmek için e-devlet şifresi sahibi olmak yeterli, ancak e-devlet şifreniz yoksa da Gelir İdaresi Başkanlığı'nın web sitesi kanalıyla T.C. kimlik numarası, bir yakının (anne, baba, eş veya çocuk) T.C kimlik numarası, doğum tarihi ve anne kıslık soyadının ilk iki harfi ile de sisteme giriş yapabilmek mümkün. Dolayısıyla çalışanlar vergi dairelerine gitmek suretiyle bu işlemleri gerçekleştirebilecekleri gibi, oturdukları yerden de beyannamelelerini verebilecekler. Diğer bir alternatif olarak da meslek mensuplarını yetkilendirerek beyan işlemi için onlardan destek alabilecekler.

Yukarıda da değindiğimiz gibi yıllık beyanname verilmesi ek bir gelir vergisi ödeneceği anlamına gelmiyor. Duruma göre ek gelir vergisi ödenebileceği gibi, vergi dairesinden iade almak veya yalnızca damga vergisi ödemek söz konusu olabilecektir.

Basitçe bakarsak beyannamede göreceğimiz ana başlıklar şöyle olacaktır:

- Gelirler
- Giderler (-)
- Gelir vergisi matrahı (gelirler - giderler)
- Hesaplanan gelir vergisi
- Kesinti yoluyla ödenen gelir vergisi (-)
- Ödenecek vergi / iade alınacak vergi (hesaplanan gelir vergisi - kesinti yoluyla ödenen gelir vergisi).

Yukarıdaki ana başlıklar üzerinden gidersek; hesaplanan gelir vergisi, kesinti yoluyla ödenen gelir vergisinden büyükse beyan işlemi sonucunda vergi ödeneceğini, durum tam tersiyse beyan işlemi sonrasında vergi dairesinden iade alınabileceğini söyleyebiliriz. Tutarlar eşit ise ne bir gelir vergisi ödenecek ne de iade alınacak bir gelir vergisi söz konusu olacaktır. Ancak bir de gelirle ilişkisi olmayan, beyanname verilmesinden kaynaklı bir damga vergisi mevcuttur. Damga vergisi tutarı beyannamenin nasıl sonuçlandırıldığına bakılmaksızın ödenecektir.

4. Özellikli durumlar

Birden fazla işverenden elde edilen ücret gelirlerine ilişkin olarak birkaç özellikli durumdan da bahsetmekte fayda olduğunu düşünüyoruz. Esasında bu hususlar idarenin daha önce konu bazında vermiş olduğu özgelgelere ve vergi dairesi nezdindeki uygulamalardan biliniyordu, ancak 311 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yer alan detaylı açıklamalar ile tereddütlerin giderilmesi de yerinde oldu.

4.1. İşveren değişikliği olup olmadığının belirlenmesi

Çalışanların işlerinden ayrılarak farklı bir işveren ile çalışmaya başladığı durumlar açısından böyle bir belirlemeye ihtiyaç olmayabilir, ancak iş yerinin devrolması, birleşmeye konu edilmesi, alt işverenin değişmesi vb. pek çok durumda işveren değişikliği olup olmadığı ile ilgili tereddüt yaşanabilmektedir.

Bahsi geçen Tebliğ'de, aşağıdaki durumlarda ücretin aynı işveren tarafından ödenmeye devam edildiğinin varsayılacağı, buna göre kümülatif gelir vergisi matrahının işlem sonrasında da kaldığı yerden devam ettirilmesi ve elde edilen ücretin birden fazla işverenden elde edilen ücret kapsamında değil, tek işverenden elde edilmiş ücret olarak nitelendirilmesi gerekeceği ifade edilmiştir:

- İki ayrı özel sektör firmasının birleşmesi (devir, nev'i değişikliği ve bölünme halleri dahil).
- 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında asıl işveren-alt işveren ilişkisi kurulan yerlerde çalışan hizmet erbabının, yıl içinde alt işverenin değişmesi.
- Ortaklık halinde faaliyette bulunan işyerlerinde, ortaklardan herhangi birinin değişmesi.

4.2. İstisna kapsamında ücret elde edilmesi

Mevzuatımızda ücretlerle ilgili pek çok istisna bulunuyor. Ancak bunları iki ana gruba ayırmak mümkün. Söz konusu istisnalardan bir kısmı esasında özü itibarıyla yararlananı çalışan olan istisnalar, diğer grup ise yararlananı işveren olan

istisnalardır. Uygulamada ise bu iki şu şekilde ayrılmaktadır; ücretin doğrudan istisna edildiği ve bundan çalışan yararlandığı uygulamalarda gelir vergisi hiçbir şekilde hesaplamaya konu edilmez, ancak işverenin faydalandığı istisna uygulamalarında ise gelir vergisi işveren tarafından hesaplanır ancak muhtasar beyanname üzerinde mahsup edilmek suretiyle terkin edilir, vergi dairesine ödenmez.

Birden fazla işverenden ücret geliri elde edilmesi durumunda ve elde edilen ücret gelirlerinden bir kısmının veya hepsinin istisna kapsamında olması halinde gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutarın aşılmadığına ilişkin tespiti yaparken hesaplamaya dahil edilip edilmeyeceği de esasında istisnadan kimin faydalandığına göre değişecektir. Eğer istisnadan işveren faydalanıyorsa (örneğin serbest bölgelerde çalışanlara ilişkin ücret istisnası, AR-GE tasarımı, destek personeline ilişkin ücret istisnası), yani diğer bir deyimle ücretler üzerinden yukarıda bahsettiğimiz gibi gelir vergisi hesaplanıyor ve muhtasar beyanname üzerinde mahsup yoluyla terkin ediliyorsa, çalışanların birden fazla işverenden ücret geliri elde etmesi durumunda bu tür gelirleri de hesaplamada dikkate almaları ve beyan yükümlülüğünün bulunduğu tespit edilmesi halinde beyannameye dahil etmeleri gerekecektir.

Öte yandan, ilgili istisnadan çalışan faydalanıyorsa (örneğin irtibat bürolarında çalışan personele döviz üzerinden ödenen ücretlere ilişkin istisna, Teknokent bünyesindeki çalışanlara ilişkin istisna), yani diğer ifadeyle, uygulama esnasında ücret için hiçbir şekilde vergi hesaplanmıyorsa çalışanların birden fazla işverenden ücret geliri elde etmesi durumunda bu ücretleri, söz konusu beyan sınırının aşılmadığını hesaplarken dikkate almalarına gerek olmayacağını söyleyebiliriz.

5. Sonuç

Konuya ilişkin yeni yapılan düzenlemeyle uygulamanın kapsamı genişletilirken, çıkarılan Gelir Vergisi Genel Tebliği ile bu hususla ilgili pek çok soruya da cevap getirilmiş oldu. Ancak yine de bir takvim yılında birden fazla işverenden ücret geliri elde eden çalışanların zamanında ve doğru kararlar alabilmeleri ve beyan yükümlülüklerini zamanında yerine getirerek olası yaptırımları önlemeleri açısından vergisel değerlendirme yapmak için beyannamenin verileceği dönemi beklemeksizin, birden fazla işverenden gelir elde etme ihtimali ortaya çıktığında bu değerlendirmeleri yapmalarının önem arz ettiği düşüncesindeyiz.

Kaynakça

- Gelir Vergisi Kanunu
- 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 160 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
- 311 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Vergide Gündem

Av. Ezgi Tahmaz
Av. Simay Özarabacı
Av. Kerem Özten

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında getirilen değişikliklerin değerlendirilmesi

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da ("Rekabet Kanunu")¹ değişiklik yapılmasına dair 7246 sayılı Kanun ("7246 Sayılı Kanun")² Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylandı ve 24 Haziran 2020 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Rekabet Kanunu 1994'den beri önemli bir değişiklik yapılmadan yürürlükte bulunmaktaydı ve son değişikliklerle rekabet uygulamasına yeni enstrümanlar ve değişiklikler getirildi.

İşbu çalışma ile teklif kapsamında getirilen önemli değişikliklere yer verilmesi ve bu değişikliklerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

► Birleşme ve devralma işlemlerine ilişkin değişiklikler

Değişiklikler kapsamında, birleşme ve devralmaların gözden geçirilmesi için uygulanan test değiştirilmiştir. 7246 Sayılı Kanun ile getirilen değişiklikten önce, Türkiye Rekabet Kurulu ("Kurul"), teşebbüslerin birleşme ve devralma ile hâkim durum oluşturup oluşturmadığını veya hâkim durumu güçlendirip güçlendirmedini "hâkim durum testi" ile değerlendirmekteydi. Söz konusu değişiklikler kapsamında Kurul, hâkim durum yaratan veya hâkim durumu güçlendiren bir işlemin değerlendirilmesinde "etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması" testini kullanacaktır. Bu değişikliğin amacı, işlemlerden kaynaklanabilecek çeşitli durumlar için daha belirli ve güvenilir bir değerlendirmeye izin vermek ve hâkim durum yaratan veya hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğran işlemlerin yanı sıra rekabeti önemli ölçüde azaltabilecek işlemleri de yasaklayabilmektir.

► De minimis kuralı

"De minimis" kuralının (rekabetin kayda değer ölçüde kısıtlanmaması) getirilmesi 7246 Sayılı Kanun nezdindeki en önemli değişikliklerden biridir. De minimis kuralı ön soruşturma aşamalarında uygulanacak ve madde 41 uyarınca, Kurul rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ve arz miktarının kısıtlanması gibi ihlaller hariç olmak üzere, Kurulca belirlenen pazar payı ve ciro gibi eşikleri aşmayan anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarını soruşturma konusu yapmama hakkına sahip olacaktır.

► Soruşturma kapsamında yerinde inceleme süreçlerinde veri toplanması

7246 Sayılı Kanun aynı zamanda yerinde inceleme süreçlerinde teşebbüslerin defterlerinin, fiziki veya elektronik ortamda ve bilgi iletişim sistemlerinde tutulan verilerin de incelenmesi ve kopyalarının alınabilmesi yetkisini açıkça düzenleyen bir değişiklik içermektedir.

¹ Rekabet Kanunu,

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4054&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>.

² Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/06/20200624-1.htm>.

► Rekabet ihlalleri için yapısal ve davranışsal tedbirler

7246 Sayılı Kanun aynı zamanda Kurul'a Rekabet Kanunu'nun 4, 6 veya 7. maddelerini ihlal eden bir eyleme yönelik yapısal tedbir uygulama hakkı tanımaktadır. Ancak bu yapısal tedbirlere başvurulması için daha önce davranışsal tedbirlere başvurulmuş ve sonuçsuz kalmış olması gerekmektedir. Buna göre, ilgili teşebbüse, Kurul tarafından belirlenen yapısal tedbirlere uyması için en az 6 ay süre verilecektir. Ancak belirtilmelidir ki hem yapısal hem davranışsal tedbirler, ihlalle orantılı ve ihlalin etkili biçimde sona erdirilmesi için gerekli olmalıdır.

Bu noktada 7246 Sayılı Kanun'un gerekçesi; yapısal tedbire başvurulmasının ancak davranışsal tedbirlere başvurulmuş ve bu tedbirlerin sonuçsuz kalmış olması şartına bağlanmasının işbu tedbir yönteminin istisnai bir yöntem olarak karşımıza çıktığını ve teşebbüslere Kurul'un başvurabileceği tedbirler karşısında hukuki koruma sağladığını açıkça belirtmiştir.

► Uzlaşma ve taahhüt yöntemleri

43. madde kapsamında yapılan değişiklik uyarınca, Rekabet Kurumu tarafından başlatılan soruşturmalarda, taahhüt ve uzlaşma kurumları getirilmiş, buna göre işletmelerin, ihlalin açıkça kabul edilmesi de dahil olmak üzere, uzlaşma beyanlarını sunmaları için bir zaman sınırı belirlenmiştir. 7246 Sayılı Kanun'a göre, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşılabilir. Kurul, uzlaşma başvurusu yapıldıktan sonra ihlal için belirlenen idari para cezasını %25'e kadar azaltma hakkına sahiptir.

7246 Sayılı Kanun ile yürütülmekte olan bir ön araştırma ya da soruşturma sürecinde 4. veya 6. maddeler kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerince gönüllü olarak taahhüt sunulması mümkün hale gelmiştir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilemez. Kurul bu prosedürün uygulanmasına ilişkin detayları çıkaracağı tebliğ ile belirleyecektir.

Yukarıda bahsedilen değişikliklerle, Kurul aşağıdaki hallerde karar vermiş olduğu konularda tekrar soruşturma açabilir:

- Kararın alınmasına temel teşkil eden herhangi bir unsurda esaslı değişiklik olması,
- İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin verdikleri taahhütlere aykırı davranışları,
- Kararın taraflarca sunulan eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgiye dayanılarak verilmiş olması.

İşbu yeni düzenlemede dikkat edilmesi gereken iki husus bulunmaktadır. Bunlardan birincisi; her ne kadar Rekabet Kanunu'nun soruşturmaya ilişkin madde başlığında ve içeriğinde "taahhüt" kavramına yer verilmiş ve bu doğrultuda

çeşitli düzenlemeler yapılmışsa da halihazırda uygulamada birleşme ve devralma bildirimleri bakımından davranışsal ve yapısal taahhütlere başvuruluyor olmasıdır. Bir diğer deyişle; hukukumuzda var olan "taahhüt" kavramının yeni düzenleme ile birlikte birleşme & devralma işlemlerinden daha geniş bir uygulama alanı bulacağı anlaşılmaktadır. Buna göre; taahhütlerin uygulanma biçimlerine ilişkin daha açık düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu ve düzenleme yapılmamasının oldukça geniş ve belirsiz uygulamalara yol açabileceği açıkça ortaya çıkmaktadır.

Üzerinde durulması gereken ikinci husus ise; "uzlaşma" kavramının tam olarak neyi ifade ettiğinin belirlenmesidir. Bu noktada; Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik'in ("Yönetmelik")³ dikkate alınması yol gösterici olacaktır. Yönetmelik madde 5'e göre;

"Kurulun ön araştırma yapmaya karar vermesinden soruşturma raporunun tebliğine kadar, rakiplerinden bağımsız bir şekilde bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunan ve koşulları yerine getiren, ancak 4'üncü maddedeki ceza verilmemesine ilişkin düzenlemeden yararlanamayan teşebbüslere verilecek para cezaları indirilir. Bu durumda teşebbüslerin ihlali kabul eden ve aktif iş birliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek para cezaları da indirilir. Bu çerçevede; a) İlk teşebbüse verilecek ceza üçte bir ile yarısı arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif iş birliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da üçte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir. b) İkinci teşebbüse verilecek ceza dörtte bir ile üçte bir arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif iş birliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da dörtte birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir. c) Diğer teşebbüslere verilecek cezalar altıda bir ile dörtte bir arasında indirilir. Bu durumda teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif iş birliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanlarına verilecek cezalar da altıda birden az olmamak kaydıyla indirilir veya ceza verilmeyebilir."

Sunulan deliller neticesinde, ihlalin süresinin uzaması ve benzeri nedenlerle para cezasının arttırılması gerekirse, bu artıştan, ilgili delilleri ilk olarak sunan teşebbüs ve bu teşebbüsün ihlali kabul eden ve aktif iş birliğinde bulunan yöneticileri ve çalışanları etkilenmez."

Bu doğrultuda uygulamada "uzlaşma" ve "iş birliği" kavramları arasında özellikle kartellere ilişkin yürütülen soruşturmalar bakımından karışıklık yaşanması ve para cezalarında uygulanan indirim oranlarının ne şekilde düzenleneceğine ilişkin tereddütler yaşanması muhtemel görünmektedir.

► Kendi kendine değerlendirme

Kendi kendine değerlendirme ilkesine ilişkin değişikliğin amacı, rekabeti kısıtlayıcı olma ihtimali olan anlaşmalar (aynı zamanda uyumlu eylem ve teşebbüs birliklerinin kararları) kapsamında bireysel muafiyet rejimine kendi kendine değerlendirme ilkesinin uygulanıp uygulanmayacağına dair hukuki belirlilik sağlamak olsa da ilgili değişiklik muafiyet rejiminin uygulanması noktasında birtakım belirsizliklere de sebep olmaktadır.

³ Yönetmelik,

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=12873&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>.

7246 Sayılı Kanun'a göre, "belirtilen şartların tamamının varlığı halinde" teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının Rekabet Kanunu'nun 4. madde hükümlerinin uygulanmasından "muaf" olacağı belirtilmiştir. Buna göre; her ne kadar bireysel muafiyet başvurusu yapma imkânı halihazırda mevcut olsa da eski düzenlemede yer alan "muaf tutulmasına karar verebilir ifadesi" yerine "muaftır" ifadesine yer verilmesi, kanun koyucunun bireysel muafiyetten yararlanmak için başvuru yapılmasına ihtiyaç duyulmayan ve kendi kendine değerlendirme sürecinin muafiyet için yeterli kabul edildiği bir sistemi kuvvetlendirmeye çalıştığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu noktada ise grup muafiyeti kapsamında olan sözleşmeler bakımından bu hükmün nasıl değerlendirileceği ve şartlardan birinin yokluğu halinde grup muafiyetinin devam edip etmeyeceği konularında belirsizliklerin yaşanacağı söylenebilecektir.

Sonuç

7246 Sayılı Kanun, rekabet hukukunun temel prensiplerine farklı bir bakış açısı getirerek geliştirilmesine katkı sağlarken beraberinde belirli noktaları açık bırakmış ve değişikliklerin lafzından tam olarak ne anlaşılması gerektiği ve ilgili hususların uygulamada nasıl değerlendirileceği konularında çeşitli soru işaretlerine sebep olmuştur. Ancak; getirilen tüm bu düzenlemeler ışığında 7246 Sayılı Kanun'un esas olarak (i) Rekabet Kanunu'nda uygulamada belirli bir dereceye kadar yasal belirsizliğe yol açmış olabilecek belirli mekanizmaları açıklığa kavuşturduğu ve (ii) Kurum'un odaklanması gereken daha önemli nitelikteki ihlal ve davaların seçimine ilişkin yeni mekanizmalar ve birleşme kontrolü için yeni bir test getirdiği, rekabete aykırı davranışların engellenmesi noktasında davranışsal ve yapısal tedbirlere vurgu yaptığı, bu yönüyle 7246 Sayılı Kanun'un Türk rekabet hukukunu Avrupa Birliği hukukuna yakınlaştırdığı söylenebilecektir.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Chaos in the taxation of the digital economy: Can the efforts of OECD be finalised till at the end of 2020?

The share of global digital companies in the economy and global trade is increasing each passing day. Since the share of these companies in the global trade of goods and services is realised in the country where they are resident without creating a physical workplace from another country; with the current international tax architecture, it is not possible to collect taxes on the earnings they have obtained from the countries that are the source of their income.

The Economic Cooperation and Development Organization's (OECD) efforts to find a solution to this problem were progressing rapidly until the COVID-19 pandemic. Considerable progress was gained through a double pillar approach called Pillar One and Pillar Two. However, according to press reports on June 18, 2020, referring to the U.S. Treasury Secretary Steven Mnuchin, a letter was sent to the French, Spain, Italy and British finance ministers indicating that the US withdrew from talks on the taxation problems of the digital economy and the taxation of multinational companies led by the OECD.

Shortly after the news on the US's withdrawing from the negotiation process; another statement came from the U.S. Treasury Department saying, "we wanted to take a break while everyone was focused on COVID-19". This development brought to mind the question that the US decision to withdraw from the negotiations may actually be a part of its negotiation approach. Because the four countries that received the US Treasury's letter offered to proceed with a new initiative to facilitate the deal explaining that changes can be made to the scope of taxation of digital companies.

In addition to the increasing income needs of governments due to COVID-19 outbreak's cost to economies, the increase in the revenues of companies targeted by the digital services taxation during the pandemic has highlighted the taxation of digital services. That made global digital companies a clearer target in financing aid packages they started to implement in the fight against COVID-19. On 2 June 2020, the United States announced investigations will be conducted into certain jurisdictions including Turkey relating to the adoption or contemplated adoption of a digital services tax (DST). Jurisdictions included within the scope of this announcement include Austria, Brazil, the Czech Republic, the European Union (EU), India, Indonesia, Italy, Spain, Turkey, and the United Kingdom and consultation with the relevant authorities of these countries was requested.

The system in Europe is back on the agenda with the taxation of global digital companies. Within the European Union, unanimity among member states is required for legal regulations related to tax.

While most of the EU decisions are taken with a qualified majority based on each member country's population; decisions are taken unanimously in sensitive areas such as taxation, foreign affairs and defence policy. In addition to the problems of the EU's ability to make common policy, it remains unclear how the outbreak will affect new decisions to be taken.

On the other side, it is also worth remembering that the presidential election in the US in the last quarter of 2020 may delay the schedule for resolution on digital taxation until 2021.

Is the transformation of Turkey's digital economy taxation a requirement? Yes, a transformation is essential in Turkey's taxation policy on the digital economy. Because, Turkey is implementing a dual digital company taxation if VAT is set aside. The first of these is the withholding applied on internet advertising service payments made abroad within the scope of tax liability and the second is the digital service tax implementation introduced through the Law no.7194.

Changes for those receiving wage income from multiple employers

Certain updates to the taxation of wages have been introduced through the arrangement made in late 2019. Those earning wage income from more than one employer in a calendar year are also affected by the latest amendments. Additionally, the Communiqué published in May includes explanations on this matter. The term "multiple employers" refers to employees who earn wage income from two or more employers in a calendar year. Those who change jobs during the year, employees working for two or more employers at the same time and members of the management board in a different company while working for a company are examples that will be evaluated in this context.

Employees are taxed through withholding in Turkey generally and mostly they do not submit annual income tax return. However, employees earning wage income from more than one employer may need to submit an annual return in some cases. Previously, these employees were required to declare their wages with an annual tax return if the amount they found when they added their income from their employers during the year by excluding one of their own choice exceeds the amount in the second tranche of the income tax tariff (49.000 TL for 2020).

There is no change in this, but in accordance with the new rule introduced by the latest regulation, if the total income from all employers during the year exceeds the amount in the last tranche of the income tax tariff, (600.000 TL for the year 2020), they should be declared with an annual tax return. Therefore, workers now have to check if they meet both criteria.

Another change is whether the employees who left their jobs during the year and started working for a different employer will be informed of their new employers about the cumulative income tax bases from the previous employer. In the previous income tax communiqué, it was indicated that in case of job change, the new employer should calculate the employee's cumulative income tax base without associating it with the previous employer. However, with the new communiqué, employees who want to do so are free to inform the new employer about the cumulative income tax bases that occur in their previous employers.

Therefore, while employees who want to continue to be taxed from their previous tranche by transferring their tax base, new employers will calculate income tax again for employees who do not want this, starting with the lowest tax tranche. Employees' preferences for reporting or not notifying their employers to new employers do not affect their liability for submitting annual tax returns. In other words, employees who transfer the tax base may also have to submit an annual return if their wage income exceeds the specified limit.

For the employees earning wage income from more than one employer in a calendar year, to make tax assessments, it would be beneficial to do these evaluations when the possibility of obtaining income from more than one employer emerges, without waiting for the period that the tax return will be submitted in order to make the right decision regarding the transfer of the tax base and to prevent possible sanctions by fulfilling their declaration obligations on time.

Evaluations on recent amendments to the Law No: 4054 on Protection of Competition

The Law No. 7246 ("Law No. 7246") regarding an amendment to the Law No. 4054 on Protection of Competition ("Competition Act") has finally been approved by the Grand National Assembly of Turkey and entered into force within Official Gazette dated 24 June 2020. Competition Act has been in force without any significant amendments since 1994. Recent amendments bring changes, as well as introduce new instruments for competition enforcement.

Hereby, it is aimed to refer to the most prominent changes introduced by this proposal and make an assessment in this regard.

► Amendments to the merger and acquisition transactions

Within the amendments, the test applicable to review of the mergers and acquisitions is changed. Before the Law No. 7246, the Turkish Competition Board ("Board") evaluated whether mergers create or strengthen dominance of an entity with "dominant position test". Within aforementioned amendments, Board will use "significant impediment of effective competition" test in order to assess whether a transaction creates or strengthens a dominant position or not. Purpose of this change is to allow a more definite and reliable assessment of the situations emerged from such transactions and to prohibit transactions that may cause a significant impediment of competition along with the transactions creating or strengthening dominance.

► De minimis principle

Introduction of the "de minimis" principle (insignificant restriction of competition) is one of the most important changes in the Law No.7246. De minimis principle will be applied in preliminary investigation procedures and pursuant to amendments to the Article 41, Board will be able not

to commence an investigation into contracts, concerted practices and decisions of association of undertakings which are below the certain market share and turnover thresholds determined by Board. Hard-core restrictions such as territory or customer sharing, control of supply and price fixing will be exempted from this principle.

► **Collection of data during on-site investigation process**

The Law No.7246 also includes a provision that the authority is empowered to analyze and make copies of books, any data kept within physical and electronic environment and information systems during on-site inspections.

► **Structural and behavioural remedies for anti-competitive conduct**

The Law No.7246 aims to entitle the Board to the power to apply structural remedies for anti-competitive conduct infringing Articles 4, 6 and 7 of the Competition Act, provided that behavioural remedies are first applied and failed. Accordingly, at least 6 months will be given to the related undertaking to comply with the structural remedies determined by the Board. It should be noted that, both behavioural and structural remedies should be proportionate to and necessary to end the infringement effectively.

At this point, as expressly mentioned in the preamble of the The Law No. 7246, structural remedies come into the view as an exceptional method and provides protection for the undertakings against the precautions that may be taken by the Board since it is the condition that the behavioural remedies shall be initially applied to and such remedy shall remain inconclusive.

► **Settlement and commitment mechanism**

According to the amendment that made within the scope of Article 43, in the investigations initiated by the Competition Authority, settlement and commitment methods are introduced and a time limit is set for entities to introduce their settlement submissions, including explicit acceptance of the violation. According to the Law No.7246, it is possible to settle with an undertaking or associations of undertakings which an investigation is initiated upon them and accepts the existence and scope of the violation until the investigation report is served. Board is entitled to reduce the administrative fine up to 25% for the violation, once the settlement submission is filed.

Within Law No.7246, commitment procedure will allow the undertakings or association of undertakings to voluntarily offer commitments during a preliminary investigation or full-fledged investigation to eliminate the Authority's competitive concerns regarding Articles 4 and 6 of the Competition Act. If commitments will be deemed as sufficient to eliminate competitive concerns, the Board can decide not to launch a full-fledged investigation following the preliminary investigation or to end an on-going investigation without completing the entire investigation procedure. However, commitments regarding explicit and gross violations such as territory or customer sharing, control of supply and price fixing will not be accepted. The Board will provide the details of these new procedures by secondary legislation.

Within the aforementioned amendment, the Board is allowed to reopen an investigation in the following cases:

- a)substantial change in any aspect of the basis of the decision,
- b)the relevant undertakings' or association of undertakings' non-compliance with the commitments,
- c)realization that the decision was made on deficient, incorrect or fallacious information provided by the parties.

There are two issues that may be taken into consideration in this amendment. Firstly, behavioural and structural remedies are currently being applied to in practice for the merger & acquisition transactions even though the term "commitment" has already been included within the heading and the content of the investigation provision of the Competition Act and some amendments have been made accordingly. In other words, it is understood that the term "commitment" will have a broader application than the merger & acquisition transactions with this new amendment. Accordingly, it is possible to state that there is a need for new regulations on how these commitments shall be applied to, otherwise the lack of such regulation may cause some indefinite and broad implementations of this provision.

The second issue is to determine the exact meaning of the term of "settlement". At this point, the Regulation on the Active Cooperation for the Exposure of the Cartels ("Regulation") may be a guide in this regard. According to the Article 5 of the Regulation;

From the decision of the Board to conduct a preliminary investigation until the notification of the investigation report, the penalties to be given to undertakings that provide the information and documents and fulfill the conditions specified in the Article 6 of this Regulation separately from its competitors, but cannot benefit from the regulation regarding the non-punishment provision stated in the Article 4 will be reduced. In this case, the penalties to be imposed on the managers and employees of the undertakings that accept the violation and cooperate actively will also be reduced. In this context; a) The penalty for the first undertaking is reduced between one third and one half. In this case, the penalties to be given to managers and employees who accept violations of the undertaking and actively cooperate may be reduced not less than one third or may not be given. b) The penalty for the second undertaking is reduced between one fourth and one third. In this case, the penalties to be given to managers and employees who accept violations of the undertaking and actively cooperate may be reduced not less than a quarter or may not be given. c) Penalties for other undertakings are reduced between one sixth and one fourth. In this case, the penalties to be given to the managers and employees who accept violations of the undertaking and actively cooperate may be reduced not less than one sixth or may not be given.

As a result of the evidence presented, if the penalty should be increased due to the prolonged duration of the violation and similar reasons, undertaking that first submitted the relevant evidence, and the managers and employees of this undertaking who accepted the violation and actively cooperated will not be affected by increase of penalties.

It is probable to face with some difficulties in practice between the terms of "settlement" and "cooperation" particularly for the investigations made on the cartels and to cause some hesitations on the implementation of the discount rates for the penalties.

► Self-assessment procedure

Despite the fact that the purpose of the amendment regarding self-assessment principle is to provide legal certainty as to the individual exemption regime by clarifying that the "self-assessment" principle which applies to agreements (as well as concerted practices and decisions of associations of undertakings) that may potentially restrict competition, the relevant amendment also causes some uncertainty on the implementation of the exemption regime.

It is determined in the Law No.7246 that the agreements, concerted action and decisions made between the undertakings may be exempted from the application of the Article 4 of the Competition Act provided that "the determined conditions fully exist". Accordingly, even though there is still an opportunity to apply for an individual exemption, the expression in the old regulation stating that "decision on the exemption may be taken" has been replaced with the expression of "such act is exempted". This amendment proves that the legislator tries to strengthen the system in which there is not a need for an application for individual exemption and self-assessment procedure is sufficient in this regard. At this point, it is possible to state that this provision may cause uncertainty on how the assessment of the agreements included within the group exemption will be made and what the consequences of the lack of one of these conditions are for the group exemptions.

Conclusion

The Law No.7246 contributes to an improvement of the essential principles of the Competition Law by providing a different perspective, however, it leaves some points open and brings issues into question regarding the meaning and the assessment of the relevant amendments in practice. Notwithstanding, in the light of these amendments, it is possible to state that the Law No.7246 essentially (i) clarifies certain mechanisms in the Competition Act which might have led to legal uncertainty in practice to a certain extent, and (ii) introduces new mechanisms as to the selection of more significant violations and cases for the Authority to focus on, and solutions such as a new substantive test for merger control, and underlines behavioural and structural remedies in order to prevent anti-competitive conducts, and brings Turkish competition law closer to the EU law.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Haziran ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen başlıca gelişmeler: kauçuk, Cam, demir ve çelikten eşya gibi muhtelif cinsteki ürünlere ilave Gümrük Vergisi getirilmesi, sektör bazlı azami döviz kullanım oranlarının değiştirilmesi, kimi ürünlerde ihtisas gümrüğü uygulamalarının başlaması ve değiştirilmesi, bazı ürünlerde mevcut olarak uygulanan dampinge karşı kesin önlem uygulamalarına ilişkin nihai gözden geçirme soruşturmalarının açılması olmuştur.

Ek olarak, Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliğinde yer alan yükümlülüklerle ilgili durdurulan süreler 30.06.2020 tarihinde yeniden başlayacağına ilişkin hatırlatma yapılmış ve gözetime tabi ürünlerden bazılarının GTİP ve/veya gözetim tutarlarında güncellemeler yapılmıştır.

Haziran ayı gelişmelerine aşağıda detaylı olarak yer verilmiştir.

1. Poliesterlerden devamsız lifler için soruşturma açılmıştır

30 Mayıs 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/4) ile, 5503.20.00.00.00 GTİP'inde "Poliesterlerden" tanımı altında sınıflandırılan eşyanın ithalatında Korunma Önlemi Uygulanması için soruşturma açılmış ve yürütülecek soruşturmanın usul ve esasları belirlenmiştir.

Soruşturma ile ilgili soru formları ve başvurunun gizli olmayan özeti Ticaret Bakanlığı internet sitesi (<http://www.ticaret.gov.tr>) "Teşkilat/İthalat Genel Müdürlüğü" başlığı altında "Ticaret Politikası Savunma Araçları" sayfasında bulunan "Korunma Önlemleri/Soruşturmalar" bağlantısında yer almakta olup bahse konu soruşturmanın sayfasından indirilir.

Bu bağlantı adresinde yer alan ilgili soru formunu 30 Mayıs 2020 tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde doldurarak Genel Müdürlüğe gönderenler soruşturma kapsamında "ilgili taraf" olarak kabul edilir.

Soruşturma, Genel Müdürlükçe yürütülerek 9 (dokuz) ay içinde tamamlanır. Gerekli hallerde bu süre 6 (altı) ay uzatılabilir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2. 9101 ve 9102 pozisyonundaki saatlerin ithalinde ihtisas gümrüğü uygulaması getirilmiştir.

30 Mayıs 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 167) ile, saat cinsi eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerini gerçekleştirmeye yetkili gümrük müdürlükleri belirlenmiştir.

Avrupa Birliği menşeli olmayan, 91.01 ve 91.02 tarife pozisyonlarında yer alan eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri, aşağıda belirtilen gümrük müdürlüklerinden yapılacaktır.

- ▶ Ankara Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Antalya Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Erenköy Gümrük Müdürlüğü
- ▶ İzmir Gümrük Müdürlüğü
- ▶ İzmit Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Muratbey Gümrük Müdürlüğü

Ancak,

- ▶ Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında getirilen veya hariçte işleme ve geri gelen eşya kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarıldıktan sonra tekrar geri getirilen,
- ▶ Miktar ve kullanım alanı itibarıyla ticari nitelik arz etmeyen,

Tebliğ kapsamındaki eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri, geldiği yetkili gümrük idaresinden gerçekleştirilir.

Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen Tebliğ kapsamı eşya için bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde (30 Mayıs 2020) yürürlüğe girmiştir.

3. 56.03 tarife pozisyonunda değişiklikler yapıldı.

1 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2584 sayılı Karar ile, 56.03 tarife pozisyonu yeniden düzenlenmiştir. Ek olarak, İthalat Rejimi Kararına ekli II sayılı listede yer alan 56.03 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GTİP	İlave gümrük vergisi oranı (%)						
	1	2	3	4			8
				5	6	7	
5603.11.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.11.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.11.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.11.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.11.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.12.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.12.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.12.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.12.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.12.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.13.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.13.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.13.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.13.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.13.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.14.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.14.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.14.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.14.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.14.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.91.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.91.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.91.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.91.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.91.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.92.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.92.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.92.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.92.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.92.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.93.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.93.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.93.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.93.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.93.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.94.10.00.00	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.94.90.00.11	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.94.90.00.12	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.94.90.00.13	0	0	0	0	0	3,4	4,3
5603.94.90.00.19	0	0	0	0	0	3,4	4,3

4. İran menşeli 3920.20.21.00.19 GTİP'li eşyanın ithalinde uygulanacak kotaya ilişkin tebliğ yayımlanmıştır.

2 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/6 Tebliğ ile, İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2020/2) çerçevesinde 3920.20.21.00.19 GTİP'li İran menşeli eşyanın ithalatındaki kotanın dağıtımı, yönetimi ile başvuru ve kullanım usul ve esasları düzenlenmiştir.

Başvuru

Kota başvuruları Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) internet sitesinde (www.ticaret.gov.tr) yer alan E-İşlemler altındaki "İthalat İşlemleri" kısmında elektronik imza ile yapılır. Eksik başvuru yapılması halinde, Bakanlıkça eksikliklerin tamamlanması için beş gün ek süre verilir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Kota Miktarı (Ton)		
		1. Dönem	2. Dönem	3. Dönem
		2.07.2020 - 1.07.2021	2.07.2021 - 1.07.2022	2.07.2022 - 1.07.2023
3920.20.21.00.19	Diğerleri	1.412	1.454	1.498

Kotanın dağıtılması

Kota dağıtımı, başvuru sırasına göre, ilk gelen ilk alır yöntemiyle yapılır. Bir ithal lisansında verilebilecek miktar, 25.000 kg'ı aşamaz. Öncesinde ithal lisansı almış olan başvuru sahiplerinin yeni başvurularının karşılanması için önceki alınan lisanstaki miktarın tamamına ait ithalat işlemlerinin sonlanmış olması ve önceki lisans düzenleme tarihinden itibaren 30 gün geçmiş olması gerekmektedir.

İthal lisansına ve ithal lisansının kullanımına ait bilgiler

Kota dağıtımı kapsamında yapılacak ithalatta Ticaret Bakanlığında düzenlenen ithal lisansı gümrük beyannamesinin tescilinde ilgili gümrük idaresince aranır. Belge numarası ve belge tarihi yükümlü tarafından beyannamenin 44 no.lu kutusunda "Belge Referans No" ve "Belge Tarihi" alanlarında beyan edilir.

İthal lisansı kapsamındaki ithalatın, ithal lisansı sahibi firma tarafından yapılması zorunludur. İthal lisansı üçüncü kişilerle devredilemez.

Gümrüklerce tespit ve kabul edilen kıymet veya miktarın, ithal lisansında kayıtlı kıymet veya miktarı, toplam %5'ten (%5 dâhil) daha az bir oranda aşması ithalatın yapılmasını engellemez. Ancak ithalatı gerçekleştirilen fazla miktar ilgili ithalatçının bir sonraki lisansından mahsup edilir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5. Tekstil ithalatında aranan kayıt belgesi uygulamasındaki 25 kg'lık muafiyetin kapsamı dahil bazı değişiklikler yapılmıştır.

2 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile, İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No: 2019/1) bazı değişiklikler yapılmıştır.

- ▶ Değişiklikten önce, gözetime tabi tutulacak ürünler, bir gümrük beyannamesi kapsamında, brüt 25 kg veya daha az miktarda ithal edilecek ise kayda alma uygulamasına tabi değil idi, ancak değişiklikler ile "gümrük beyannamesi" kaldırılmış olup onun yerine "bir özet beyan veya TIR karnesi ya da transit beyannamesi" eklenmiştir. Dolayısıyla, gözetime tabi tutulacak eşya, bir özet beyan veya TIR Karnesi ya da transit beyannamesi kapsamında brüt 25 kg veya daha az miktarda olması durumunda kayda alma uygulamasına tabi olmayacaktır.
- ▶ 2019/1 sayılı Tebliğ Ek-III'ünde yer alan "Kayıt Belgesi Başvuru Formuna Eklenerek Belgeler"e gerek görülmesi durumunda talep edilecek İhracatçı - Üretici Bilgi Formu eklenmiştir.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

6. 33 ve 34'üncü fasıldaki bazı eşyanın ithalinde ihtisas gümrüğü uygulaması getirilmiştir.

2 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 166) ile, Tebliğ'e Ek-1'deki eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemlerini gerçekleştirmeye yetkili gümrük müdürlükleri belirlenmiştir.

Avrupa Birliği menşeli olmayan, Ek-1'de yer alan eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri, aşağıda belirtilen gümrük müdürlüklerinden yapılacaktır.

- ▶ Adana Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Ankara Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Dilovası Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Erenköy Gümrük Müdürlüğü
- ▶ İzmir Gümrük Müdürlüğü
- ▶ Muratbey Gümrük Müdürlüğü

Ancak,

- ▶ Dahilde işleme izni veya dahilde işleme izin belgesi ile ithal edilen,
- ▶ Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında getirilen veya hariçte işleme ve geri gelen eşya kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkarıldıktan sonra tekrar geri getirilen,
- ▶ Miktar ve kullanım alanı itibarıyla ticari nitelik arz etmeyen,

Tebliğ kapsamındaki eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri, geldiği yetkili gümrük idaresinden gerçekleştirilir.

Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen Tebliğ kapsamı eşya için bu Tebliğ hükümleri uygulanmaz.

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde (2 Haziran 2020) yürürlüğe girmiştir.

7. 603.21.00.00.19 GTİP'li dış fırçası ithalinde uygulanan korunma önlemini uzatma soruşturması açıldı.

3 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2020/03 sayılı Tebliğ ile, 11/9/2017 tarihli ve 2017/10797 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dış Fırçası İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar

kapsamında uygulanan koruma önlemini uzatma soruşturması açılmıştır.

Soruşturma ile ilgili soru formları ve başvurunun gizli olmayan özeti Ticaret Bakanlığı internet sayfasından indirilir. İlgili soru formunu 3 Haziran 2020 tarihinden itibaren 30 gün içinde doldurup İthalat Genel Müdürlüğüne gönderenler soruşturma kapsamında "ilgili taraf" olarak kabul edilir.

Soruşturma, Genel Müdürlükçe yürütülerek 9 (dokuz) ay içinde tamamlanır. Gerekli hallerde bu süre 6 (altı) ay uzatılabilir.

2017/10797 sayılı BKK'daki mevcut önlem ise aşağıdaki gibidir.

GTİP	Eşyanın tanımı	Ek mali yükümlülük		
		1. Dönem (03.02.2018- 02.02.2019)	2. Dönem (03.02.2019- 02.02.2020)	3. Dönem (03.02.2020- 02.02.2021)
9603.21.00.00.19	Diğerleri	0,23 ABD Doları/Adet	0,22 ABD Doları/Adet	0,21 ABD Doları/Adet

8. Sektör bazlı azami döviz kullanım oranları belirlenmiştir.

Bilindiği üzere, 29 Mayıs 2020 tarihinde Dahilde İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2006/12)'de yapılan düzenleme ile sektörel bazda döviz kullanım oranlarının %80'i aşmamak kaydıyla Ticaret Bakanlığınca tespit edilmesi sağlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nün dağıtım yazısına istinaden sektörel bazlı azami döviz kullanım oranları aşağıdaki tablodaki gibi belirlenmiştir.

Sektör adı	Azami döviz kullanım oranı
Sanayi ürünleri	
Tekstil ürünlerinin imalatı	%65
Giyim eşyalarının imalatı	%70
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	%60
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı hariç, saz, saman ve benzeri malzemelerden yapılan eşyaların imalatı	%70
Kâğıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	%70
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (kâğıt esaslı olanlar hariç)	%80
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (kâğıt esaslı olanlar)	%70
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	%50
Kimyasallann ve kimyasal ürünlerin imalatı	%80
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	%65
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	%80
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çimento cam, toprak ve seramik ürünleri imalatı hariç)	%65
Çimento, cam, toprak ve seramik ürünleri imalatı	%60
Ana metal sanayii	%80
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	%75
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	%80
Elektrikli teçhizat imalatı	%80
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makina ve Ekipman İmalatı	%80
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	%65
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	%65
Mobilya imalatı	%60
Diğer sanayi ürünleri imalatı	%70
Tarım Ürünleri*	
Kümes hayvanları yetiştiriciliği ve etlerinin imalatı	%65
Su ürünleri imalatı	%60
Süthane işletmeciliği ve peynir imalatı	%75
Pastane ürünleri, kek, bisküvi, ekmek ve peksimet ile şekerli mamuller imalatı	%65
Dondurma imalatı	%60
İçecek imalatı	%60
Homojenize gıda müstahzarları ve diyetetik gıda imalatı	%60
Ev hayvanları için hazır gıda imalatı	%40
Tütün ürünleri imalatı	%60
Diğer tarım ürünleri imalatı	%80

* İkincil işlem görmüş tarım ürünleri taahhüdünü içeren belgelerde azami döviz kullanım oranı %100'e kadar tespit edilebilir.

9. Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nde yer alan yükümlülüklerle ilgili durdurulan sürelerin 30.06.2020 tarihinde yeniden başlayacağı açıklandı.

Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından daha önce yayımlanan 20.03.2020 tarihli ve 53406969 sayılı dağıtım yazısı ile Coronavirüs (Kovid19) salgınıyla mücadele kapsamında, yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası başvuru sürecinde bulunan veya sertifika sahibi olan firmalar tarafından Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliğinin (GİKY) 4, 10, 12, 13, 17, 18/A, 36,158 ve 159 uncu maddeleri uyarınca gümrük idaresine bildirim yapma veya belge sunma, gümrük idaresi tarafından bildirilen eksiklikleri giderme, sunulan belgelerde güncelleme yapma gibi yükümlülükleri durdurulmuştu.

Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından 02.06.2020 tarihli 546557156 sayılı dağıtım yazısında, durdurulan bu yükümlülüklerin 30.06.2020 tarihi itibarıyla devam ettirilmesi, 19.03.2020 tarihinden sonra belirtilen maddelerdeki yükümlülükleri doğuran olaylara ilişkin sürelerin de 30.06.2020 tarihinde başlatılacağı belirtilmiştir.

10. Gözetime tabi ürünlerden bazılarının GTİP ve/veya gözetim tutarlarında güncellemeler yapıldı

07 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan muhtelif tebliğler ile ithalatta gözetim uygulanmasına ilişkin bazı tebliğlerde değişiklik yapılmıştır.

Bu tebliğler kapsamında bazı ürün ve ürün gruplarında uygulanmakta olan gözetim miktarları artırılmış, bazılarında ise yıllar itibarıyla değişen GTİP'leri güncellenmiştir. Bu tebliğler, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

11. Cep telefonu ithalindeki, ihtisas gümrük idarelerinde değişiklik yapıldı.

09 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile, Gümrük Genel Tebliği'nde (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 103) bazı değişiklikler yapılmıştır.

► Cep telefonlarının serbest dolaşıma giriş işlemleri sadece aşağıda belirtilen gümrük müdürlüklerinden yapılacaktır.

- Ankara Gümrük Müdürlüğü
- Atatürk Havalimanı Kargo Gümrük Müdürlüğü
- Erenköy Gümrük Müdürlüğü
- Manisa Gümrük Müdürlüğü
- Mersin Gümrük Müdürlüğü
- Muratbey Gümrük Müdürlüğü

► Ayrıca, eklenen geçiş hükmü ile, 9 Haziran 2020 tarihinden önce Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen cep telefonlarının, serbest dolaşıma giriş işlemleri aşağıdaki gümrük müdürlüklerinden yapılabilecektir.

- Esenboğa Gümrük Müdürlüğü
- Ankara Gümrük Müdürlüğü

- Muratbey Gümrük Müdürlüğü
- Haydarpaşa Gümrük Müdürlüğü
- Atatürk Havalimanı Kargo Gümrük Müdürlüğü
- Atatürk Havalimanı Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü
- Erenköy Gümrük Müdürlüğü
- İstanbul Deri Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü
- Sabiha Gökçen Havalimanı Gümrük Müdürlüğü
- Adnan Menderes Gümrük Müdürlüğü
- İzmir Gümrük Müdürlüğü
- Gebze Gümrük Müdürlüğü
- Avrupa Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü
- İstanbul Havalimanı Gümrük Müdürlüğü

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

12. Kara yoluyla taşınan hızlı kargo eşyasının işlemlerinin yapılacağı gümrük müdürlüklerine eklemeler yapıldı.

18 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile Gümrük Genel Tebliği (Posta ve Hızlı Kargo Taşımacılığı) (Seri No: 4)'nde değişiklik yapılmıştır.

Tebliğ kapsamında kara yolu ile hızlı kargo taşımacılığına konu eşyanın işlemlerinin yapılabileceği gümrük müdürlüklerine aşağıdaki eklemeler yapılmıştır.

- Uludağ Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Yalova Gümrük Müdürlüğü
- Orta Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Esenboğa Gümrük Müdürlüğü
- Doğu Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Trabzon Gümrük Müdürlüğü
- GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Gaziantep Gümrük Müdürlüğü

Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

13. İhracat bedelleri Türkiye'deki bankalarca açılan kredilerden karşılanabilecektir.

TCMB İhracat Genelgesi'nin ihracat bedelinin tahsili ve kabulüne ilişkin 8'inci maddesine 13'üncü fıkra eklenmiştir. Eklenen bu fıkra ile, ihracat bedelinin Türkiye'deki bankalarca yurt dışındaki bankalar ve gerçek/tüzel kişilere açılan kredilerden karşılanması mümkün hale gelmiştir.

14. İsrail menşeli renksiz düzcam için uygulanan önleme ilişkin nihai gözden geçirme soruşturması açıldı.

23 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile İsrail menşeli 7005.29 tarife pozisyonunda "Diğerleri" olarak yer alan renksiz düzcam ürününe yönelik yürürlükteki dampinge karşı kesin önleme ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

GTP'ler yalnızca bilgi amaçlı verilmiş olup bağlayıcı mahiyette

değildir. Ürüne yönelik olarak mevcut dampainge karşı önlem, CIF bedelin %20'si ve %37,57'si oranlarındadır.

Ürünün ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı vb. ilgili taraflar olarak kabul edilir. Ancak, bildirim gönderildiği tarihten 37 gün içerisinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınır.

Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir. Bu Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

15. ABD ve Almanya menşeli polivinil klorür için uygulanan önleme ilişkin nihai gözden geçirme soruşturması açıldı.

24 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile ABD ve Almanya menşeli 3904.10.00.00.19 GTİP'inde "yalnız süspansiyon tipi polivinil klorür" (PVC-S) olarak yer alan renksiz düzcam ürününe yönelik yürürlükteki dampainge karşı kesin önleme ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

GTİP'ler yalnızca bilgi amaçlı verilmiş olup bağlayıcı mahiyette değildir. Ürüne yönelik olarak mevcut dampainge karşı önlem, ABD için CIF bedelin %18,81'i ve Almanya için CIF bedelin %16,44'ü olarak uygulanmaktadır.

Ürünün ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı vb. ilgili taraflar olarak kabul edilir. Ancak, bildirim gönderildiği tarihten 37 gün içerisinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınır. Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir. Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

16. Bazı paslanmaz çelikten eşya için dampainge soruşturması açıldı.

24 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile, Vietnam menşeli 7306.40.20.90.00 ve 7306.40.80.90.00 GTİP'inde "Diğerleri" ve 7306.61.10.00.00 GTİP'inde "Paslanmaz çelikten olanlar" olarak yer alan eşyaya yönelik dampainge soruşturması açılmıştır. GTİP'ler yalnızca bilgi amaçlı verilmiş olup bağlayıcı mahiyette değildir.

Ürünün ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı vb. ilgili taraflar olarak kabul edilir. Ancak, bildirim gönderildiği tarihten 37 gün içerisinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınır. Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir.

Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

17. Çin menşeli kilit eşyasına yönelik nihai gözden geçirme soruşturması açıldı.

26 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile, aşağıdaki ürünlere uygulanan dampainge karşı kesin önleme yönelik nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

Menşe ülke	GTİP	Tanım	Meri önlem
Çin Halk Cumhuriyeti	8301.40.11.00.00	Silindri kapı kilitleri (elektromekanik, elektromanyetik, tam elektronik olanlar hariç)	4 ABD Doları/Kg.
	8301.40.11.00.00	Silindri kapı kilitleri (elektromekanik, elektromanyetik, tam elektronik olanlar hariç)	
	8301.40.19.00.19	Diğerleri (elektromekanik, elektromanyetik, tam elektronik olanlar hariç)	
	8301.60.00.00.11	Kapı kilidi silindirleri (bare)	
	8301.60.00.00.19	Yalnız kapı kilitleri için kilit kasası	

GTİP'ler, yalnızca bilgi amaçlı verilmiş olup bağlayıcı mahiyette değildir.

Ürünün ihracatçısı, yabancı üreticisi, ithalatçısı vb. ilgili taraflar olarak kabul edilir. Ancak, süresi içerisinde soru formlarını cevaplamak veya görüşlerini sunmak suretiyle kendilerini yetkili mercie bildirenler soruşturmada ilgili taraf olarak dikkate alınır.

Meri önlem soruşturma sonuçlanıncaya kadar yürürlükte kalmaya devam eder. Soruşturma, bu Tebliğin yayımı tarihinde başlamış kabul edilir.

Tebliğ, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

18. Kauçuk, cam, demir ve çelikten eşya ile kord bezi, bir kısım makine ve parçalar da dahil olmak üzere bazı ürünlere İGV getirilmiştir.

28 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2682 sayılı Karar eki İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile İthalat Rejimi Kararı'nın eki II sayılı listede yer alan ve karara ekli tablolarda GTİP'leri belirtilen maddelerin ithalatında ilave gümrük vergisi (İGV) alınması kararlaştırılmıştır.

Karar kapsamı tahsil edilecek İGV oranları, Ek-1 ve Ek-2 sayılı tablolarda gösterilmiştir.

Ek-1'de yer alan tablo 1.10.2020 tarihinden itibaren, Ek-2'de yer alan tablo ise 28.06.2020 tarihinden itibaren 30.09.2020 tarihine kadar (bu tarih dahil) uygulanacak İGV oranlarını göstermektedir.

Karar kapsamında yer alan ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyadan "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran üzerinden İGV alınır. Ancak, Türkiye'nin taraf olduğu Serbest Ticaret Anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde İGV alınmaz. Ancak aşağıda belirtilen durum ve hallerde bu Karar hükümleri uygulanmaz.

- ▶ Ekli tablolarda yer alan ürünlerin Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilerek işlem görmüş ürün

olarak ihraç edilmesi halinde varsa telafi edici verginin hesaplanmasında,

- ▶ Karar kapsamındaki ürünlerin İthalat Rejimi Kararı eki listelerdeki gümrük vergisi oranı üzerinden vergi tahsilatı yapılarak gümrük gözetimi altındayken A.TR dolaşım belgesi düzenlenerek AB ülkelerine ihraç edilmesi halinde,
- ▶ Karar kapsamındaki eşyanın aynı zamanda İthalat Rejimi Kararına ekli V sayılı listede yer alması halinde.

Geçici madde uyarınca bu Karar'ın yayımı tarihinden önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan eşyanın bu kararın yayımı tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin tescili halinde, Ek-1'de yer alan İGV oranı tahsil edilir.

Bu Karar, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

19. 2424 sayılı ve 2430 sayılı İGV Kararlarında değişiklik yapılmıştır.

28 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2683 sayılı Karar ile, Nisan ayındaki İGV'ye ilişkin kararlarda bazı değişiklikler yapılmıştır.

- ▶ **17.04.2020 tarihli ve 2424 sayılı Karar'a eklenen ek madde ile,**

3920.10.89.00.00 GTİP'li eşyanın güneş paneli üretiminde, 3920.49.10.00.00 ve 3926.90.97.90.18 GTİP'li eşyanın ise plastik kart ve akıllı kart üretiminde kullanılmak amacıyla ithal edilmesi durumunda 30 Eylül 2020 tarihine kadar Ek-1 sayılı tablodaki İGV oranına (daha düşük İGV oranı) tabi olacaktır.

- ▶ **20.04.2020 tarihli ve 2430 sayılı Karar'daki değişiklikler ile,**

7228.50.69.00.11 ve 8714.10.90.00.19 GTİP'leri karar ekinde kaldırılmış ve 8408.90.41.90.00 GTİP'ine ilişkin satır aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GTİP	İlave gümrük vergisi oranı (%)							
	1	2	3	4				
				5	6	7	8	
8408.90.41.90.00	0	0	0	18 5,8	18 5,8	18 5,8	18 5,8	

Değerli okurlarımız; geçtiğimiz ayın en önemli gündemi malumunuz olduğu üzere yine yaşadığımız Covid-19 süreci ve yeni normalleşme adımları olmuştur. 1 Haziran tarihinde başlayan yeni normalleşme süreci artarak devam etmekte, yasaklı kalan sektör neredeyse kalmamış bulunmaktadır. Ancak iş hayatına baktığımızda turizm gibi çoğu sektörün normale dönüş beklentisinin gelecek yıla kaydığı ve istihdamda önemli oranda daralmanın yaşanmaya devam edeceği görülmektedir.

İş ve sosyal güvenlik alanında geçtiğimiz haziran ayı içerisinde yaşanan değişiklikler vergidegundem.com adresinde bulunan SGK sirkülerlerimiz ile sizlere ulaştırılmış bulunmaktadır. Dergimizin bu sayısında; kısa çalışma uygulamasında süre uzatımı, fesih yasağı ve nakdi ücretsiz izin uygulamalarındaki gelişmelere yer verilecektir. Yine hukuk köşemizde iki Yargıtay kararı yer almıştır.

1. Kısa çalışma-fesih yasağı ve ücretsiz izin süresi 1 ay uzadı

1.1. 30.06.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2706 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı ile;

Yeni Koronavirüs (covid-19) nedeniyle dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlar kapsamında zorlayıcı sebep gerekçesi ile 30/06/2020 tarihine kadar (bu tarih dahil) kısa çalışma başvurusunda bulunmuş işyerleri için kısa çalışma ödeneği süresi;

- ▶ Yeni bir başvuru ve uygunluk tespitine gerek olmaksızın,
- ▶ Daha önce kısa çalışmadan yararlanan aynı işçiler için,
- ▶ Aynı şartları aşmamak kaydıyla,
- ▶ Bu kararın yayımı öncesinde kısa çalışma uygulaması biten işyerleri için 01 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla,
- ▶ 30/06/2020 tarihi itibarıyla kısa çalışma uygulaması devam eden işyerleri için kısa çalışma bitim tarihinden itibaren başlamak üzere

Bir (1) ay uzatılmıştır.

Bir diğer önemli değişiklik ise;

- ▶ Covid-19'a bağlı olarak faydalanılan kısa çalışma süreleri artık işsizlik sigortası sürelerinden mahsup edilmeyecektir.

Bu kapsamda; mevcutta kısa çalışma uygulamasına başvuran ve kısa çalışma süresi sona eren işletmelerden mevcut şartları devam edenler; yeni bir başvuru ve uygunluk tespitine gerek olmaksızın 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren 1 ay süreyle daha kısa çalışma ödeneğinden faydalanabileceklerdir.

Mevcutta kısa çalışma uygulamasına başvuran ve kısa çalışma süresi halen devam eden işletmeler ise kısa çalışma sürelerinin bittiği tarihten itibaren ilave 1 ay süre daha bu ödenekten faydalanabileceklerdir.

1.2. 30.06.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2707 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı ile;

7244 sayılı Yasa ile getirilen; 17.04.2020 tarihinden itibaren 3 ay süreyle;

"a) Her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, 4857/25'inci maddenin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler dışında işveren tarafından feshedilemez.

b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç aylık süreyi geçmemek üzere işveren işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilir. Bu madde kapsamında ücretsiz izne ayrılmak, işçiye haklı nedene dayanarak sözleşmeyi feshetme hakkı vermez.”

düzenlemesi bir ay süre ile uzatılmıştır.

Bu kapsamda fesih yasağı ve işverene tanınan ücretsiz izne çıkarma yetkisi 17.07.2020 tarihinden itibaren 1 ay daha uzatılmıştır.

2. Kısa çalışmada diğer detaylar

2.1. Tatil günlerinde kısa çalışma ödeneği hesabı

Haftalık 45 saatlik çalışma süresinde iş yerinde haftalık çalışma süresinin 22,5 saate düşürülmesi halinde, işveren işçisinin ücretinin yarısını ödemekte, kalan süresi için ise kısa çalışma ödeneği devreye girmektedir. Bu durumda da 30 prim günlük bir takvim ayında hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günü ödemeleri İŞKUR ve işverence orantılı olarak ödenmektedir.

Haftalık çalışma saatinin yarı yarıya düşürüldüğünde mevcut ay içindeki hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günü ödemeleri işveren ve İŞKUR tarafından eşit bir şekilde oranlanacaktır. Bir takvim ayında (bordro ayı), hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil gününün toplamı 10 gün ise, 5 günlük ücret işveren, diğer 5 günlük ücret ise İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Takvim ayı bordroları yapılırken özellikle bağlı bulunulan İŞKUR şubesinin göndereceği onaylı liste üzerinden sigortalının prim ödeme gün sayıları kontrol edilerek şubeyle koordineli bir şekilde APHB/MPHB’de sigortalıların gün sayılarının belirlenmesinde fayda bulunmaktadır. Yapılacak takvim ayı gün sayısı hesaplamalarında, İŞKUR şubesinin yönlendirmesi ve belirteceği gün üzerinden yar yarıya kısa çalışma uygulamasının olması durumunda işverenin ücret ve prim ödeme gün sayısı, 14 ya da 16 şekilde değişkenlik gösterecektir.

2.2. Kısa çalışma uygulanan dönemde 1 günlük rapor alınması

Kısa çalışma uygulamasına dahil olan işçiler 3 günden az süreyle hastalık raporu alırsa, kısa çalışma ödeneği rapor başlangıç tarihi itibarıyla kesilir. Rapor, 3 ve daha fazla günden oluşmadığı için sigortalı ilk 2 gün için geçici iş göremezlik ödeneği de alamamaktadır. 2 günlük gelir kaybına uğrayan işçiye işverenin bu günler için herhangi bir ödeme yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu tarz durumlarda SGK’ya bildirilecek eksik gün kodu “27 - Kısa Çalışma Ödeneği ve Diğer Nedenler” kullanılmalıdır.

2.3. Yersiz kısa çalışma ödeneklerinde faiz durumu

Kısa çalışma ödeneği ödenmeden evvel işverence oran düzeltme yapıldığında İŞKUR tarafından yersiz ödeme durumundan dolayı faiz işletilmesi söz konusu değildir. İŞKUR’un oran düzeltmesini dikkate almadan kısa çalışma ödeneği ödemesi halinde yersiz kısa çalışma ödeneği için faiz uygulanmayacaktır.

Ancak kısa çalışma ödeneği ödenmeden önce işverence oran düzeltmesi yapılmadıysa ve İŞKUR ilk listeye göre kısa çalışma ödeneği öder ise yersiz kısa çalışma ödeneği için faiz uygulanacaktır.

2.4. KÇÖ bittikten sonra sigortalıların nakdi ücret desteğinden yararlandırılması

Kısa çalışma uygulamasının sona erdiği iş yerlerinde işverenlerin işçilerini nakdi ücret desteğinden yararlandırmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

2.5. Nakdi ücret desteği bağlamında hafta tatili ücreti

Haftada 3 gün nakdi ücret desteği uygulamasından yararlandırılan sigortalı, haftanın kalan 3 günü işverence çalıştırılırsa 4847 sayılı İş Kanunu’nun 46. maddesinin “Bir haftalık süre içinde kalmak üzere işveren tarafından verilen diğer izinler çalışılmış günler gibi hesaba katılır.” hükmüne istinaden hafta tatili ücretine hak kazanabilmektedir.

2.6. Sigortalının eşi pandemi ücretsiz izinleyken AGİ formlarının revize edilmesi

Raporlu ve izinli olunan dönemde ücret alınması ve bu ücretten gelir vergisi kesilmesi halinde asgari geçim indiriminden yararlanılabilmektedir. Ancak ücretsiz izinli olunan dönemde gelir vergisi kesintisi yapılmadığı için asgari geçim indiriminden yararlanılamayacaktır.

Eşi pandemi nedeniyle nakdi ücret desteği verilen ücretsiz izne çıkarılanlar, ay içinde bir ödemesi yoksa asgari geçim indirimi formunu revize ederek indirim oranını %10 fazla artırıp daha yüksek tutarda asgari geçim indirimi ödemesi alabilmektedir.

3. Yargı köşesi

3.1. Ücretin ödendiğinin ispatı işverene aittir.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ
Esas Numarası: 2007/16415
Karar Numarası: 2008/9975
Karar Tarihi: 22.04.2008

ÖZETİ: Ücretin ödendiğinin ispatı işverene aittir. Bu konuda işçinin imzasını taşıyan bir ödeme belgesi yeterli ise de para borcu olan ücretin ödendiğinin tanıkla ispatı mümkün değildir.

Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı, fazla mesai ile genel tatil gündeliği ile tazminat alacağına ilişkin ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm duruşmalı olarak süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş ise de işin mahiyeti itibarıyla duruşma isteminin reddine, incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verilmiş olmakla dava dosyası için Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Genel tatil ücretinin ödenmesi konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 37. maddesine göre, işçiye ücretinin elden ya da banka kanalıyla ödenmesi durumunda, ücret hesabını gösteren imzalı ve işyerinin özel işaretini taşıyan "ücret hesap pusulası" verilmesi zorunludur. İşverence verilmesi gereken bu belgede işçinin imzasının alınmış olması ücretin ödendiği anlamına gelir.

Uygulamada çoğunlukla "ücret bordrosu" adı altında belgeler düzenlenmekte ve periyodik ödemelerde işçinin imzası alınmaktadır. Banka aracılığı ile yapılan ödemelerde banka kayıtları da ödemeyi gösteren belge niteliğindedir.

Ücretin ödendiğinin ispatı işverene aittir. Bu konuda işçinin imzasını taşıyan bir ödeme belgesi yeterli ise de para borcu olan ücretin ödendiğinin tanıkla ispatı mümkün değildir.

Somut olayda 2006 yılı ocak ayı genel tatil ücreti alacağı talep edilmiştir.

Davalı, 2006 yılı ücret bordrosunu ve banka dekontunu dosyaya sunmuş olup bordroda genel tatil alacağı adı altında 4 günlük ödeme miktarı bulunmaktadır. Karara esas alınan bilirkişi raporunda ise bu ödeme göz ardı edilerek ayrıca fazla çalışma ücreti adı altında yapılan ödemenin genel tatil alacağı olup olmadığının belirlenemediği belirtilerek hesaplama yapılmıştır. Bu nedenle genel tatil alacağı talebinin reddi gerekirken yazılı gerekçe ile kabulüne karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 22.04.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

3.2. İşçinin ücretinin düşürülmesi ya da ücretin eki niteliğindeki sosyal haklarının ortadan kaldırılması veya eksiltilmesi, iş şartlarında esaslı değişiklikler.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

Esas Numarası: 2009/20239

Karar Numarası: 2009/18297

Karar Tarihi: 29.06.2009

DAVA: Davacı, eksik ödenen ücret ve ikramiye alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel Mahkemece, davanın reddine karar verilmiştir. Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: Davacı davalıya ait İstanbul Kadıköy Hasanağa Şubesi'nde çalışırken, 04.12.2001 tarihinde aynı yerde Erenköy Şubesi'ne atandığını, Hasanağa Şubesi'nin küçük şube, işveren genelgesine göre D-3, Erenköy Şubesi'nin ise büyük şube,

işveren genelgesine göre D-1 şubesi kapsamında belirlendiğini, her grup Şube Müdürünün aylık ücretlerinin farklı olduğunu ve işverence önceden belirlendiğini, D-3 küçük şubeden D-1 büyük şubeye tayin olmasına rağmen, ücretlerinin küçük şube müdüründen ödenen miktardan ödenmeye devam edildiğini, yaklaşık aylık 1.000,00.-TL eksik ücret aldığını, bu hatayı bir çok kez sözlü olarak banka üst yönetimine bildirdiğini, ancak sonuç alamadığını, emekli olduğunu, atandığı tarihten emekli olduğu tarihe kadar eksik ödenen ücret ve ikramiye alacaklarının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı vekili, personelin bir göreve atanırken, görev yeri değiştirmesine rağmen unvanının değişmediğini, atama onayında bu durum ve alacağı ücretin belirtildiğini, davacının D-3 unvanı olan 3. Grup Direktör unvanı ile görevlendirildiğini, atama sırasında sadece görev yerinin değiştirildiğini, unvanın değişmediğini, buna bağlı olarak da ücretinin de değişmeyeceğini, Banka Yönetim Kurulu'nca ücretlerin tespiti ve uygulama esaslarının 08.08.2001 tarihli karar ile belirlendiğini, uygulamada esasların 08.08.2001 tarihli karar ile belirlendiğini, uygulandırmaya nedeni ile şubelerin büyük-orta-küçük-en küçük-ajans şube şeklinde ölçeklendirildiğini, tüm teşkilata 24.12.2001 tarihinde bildirildiğini, 18.12.2002 tarihinde "büyük-orta-küçük" şeklinde yeniden ölçeklendirildiğini, 15.01.2004 tarihinde yeniden çalışma ile A1-A2-B-C1-C2-C3 şeklinde şubelerin ölçeklendirildiğini, D1 gibi bir şube ölçeklendirmesi olmadığını, 01.08.2005 tarihinde de yeniden revize edildiğini, şube ölçeğine göre bir ücret tespiti bulunmadığını, 01.08.2005 tarihinden itibaren sözleşme ücretlerine ilave olarak şube ölçeklerine göre görev tazminatı uygulamasına geçildiğini davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece davacının 10.12.2001 tarihinde küçük ölçekli Hasanağa Şubesi'nde Şube Müdürü iken, büyük ölçekli Erenköy Şubesi'ne Müdür olarak atandığı kabul edilmekle birlikte; ücret farkı talep edilen dönemde davacının bir kısım çalışmalarının 1475, diğer kısım çalışmasının ise 4857 sayılı İş Kanunu zamanında geçtiği, davacının büyük ölçekli şubeye geçtiğinde sözlü olarak üst yönetimi ücret konusunda uyardığını iddia ettiği, ancak üniversite mezunu olduğu, Şube Müdürlüğü görevi yaptığı, ücret eksikliği nedeni ile üst makamlara yazılı bir talepte bulunmadığı, bu konuda belge sunmadığı, basiretli bir yönetici gibi davranmadığı, 5 yıl gibi bir süre ücretlerini alırken ihtirazı kayıt koymaksızın kabul ettiği, geçen süreçte Yasanın kendisine verdiği eksik ücret ödeme nedeni ile iş sözleşmesini fesih yoluna gitmediği, emekli olduktan sonra bu istemde bulunmasının iyi niyet kuralları ile bağdaşmadığı, davacının haklarını kullanırken objektif iyi niyet kuralına göre hareket etmesi gerektiği, isteminin samimi ve inandırıcı olmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesinden hareketle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesinde işverenin eşit davranma ve ayırım yapmama borcu yer almıştır. Eşit davranma ilkesi olarak da adlandırılan bu yükümlülükte işveren, işyerinde çalışan işçilere eşit işlem yapmak zorundadır. Anılan maddeye göre işveren iş akdinin kurulmağı, ücret ve çalışma koşullarında sözleşmenin sona ermesinde farklı işlem yapamaz. Aynı durumdaki işçilere objektif ve farklı davranmayı haklı kılabacak nedenler bulunmadıkça eşit davranılması zorunludur. Kısaca aynı durumdaki işçiler arasında farklılık yaratılmamalıdır, İşçilerin kişisel niteliklerinden bağımsız olarak önceden belirlenen bir esasa göre ücret ödemesi yapılıyor ise, bu görevle

atanan işçilere önceden belirlenen esasa göre öngörülen ücretin ödenmesi gerekir. Aynı nitelikteki işçilerden bir kısmını koruyucu hükümler dışında tutmak hem Anayasa'nın eşitlik ilkesine hem de 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesindeki temel kurala uygun düşmez. (Dairemizin 11.09.1967 gün ve 8479-7519 sayılı ilamı).

4857 sayılı İş Kanunu'nun 22. maddesi uyarınca "İşveren, iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklar ya da işyeri uygulamasıyla oluşan çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilir. Bu şekilde uygun olarak yapılmayan ve işçi tarafından altı işgünü içinde yazılı olarak kabul edilmeyen değişiklikler işçiyi bağlamaz". İşçinin ücretinin düşürülmesi ya da ücretin eki niteliğindeki sosyal haklarının ortadan kaldırılması veya eksiltilmesi, iş şartlarında esaslı değişikliktir. İşveren tek yanlı irade bildirmesi ile ücret miktarında işçi aleyhine değişiklik yapamaz. İşçinin belirtilen süre içinde değişiklik önerisini yazılı olarak kabul etmemesi veya bu süre içinde suskun kalması halinde işveren tarafından yapılan iş şartlarında değişiklik önerisi reddedilmiş ve değişiklik gerçekleşmiş olur. Kısaca taraflar arasındaki iş ilişkisi aynı şartlarda devam eder. Özellikle ücretin düşürülmesi, ücretin eki niteliğindeki hakların ortadan kaldırılması nedeni ile meydana gelen iş şartlarından esaslı değişikliği işçinin kabul etmemesi halinde, talep edilebilir olduğu sürece işçi fark ücret ve diğer hakları her zaman isteme hakkına sahiptir. İşçinin uzun süre değişiklik yapıldığı şekilde eksik ödenen ücret ve diğer hakları ihtirazi kayıt koymadan imzalayarak alması, iş şartlarında esaslı değişikliği kabul ettiği anlamına gelmez. Ayrıca işçinin 1475 sayılı Yasa döneminde kullanılması gereken, ancak 4857 sayılı İş Kanunu'nun 22. maddesi düzenlemesi ile kullanılmasına gerek olmayan eksik ücret ödeme nedeni ile iş sözleşmesinin fesih yoluna gitmemesi de aleyhine kullanılamaz. Diğer taraftan talep edilebilen süre içinde, işçilik alacağının geç talep edilmesinin iyi niyet kuralı ile ilişkilendirilmesi de doğru değildir.

Dosya içeriğine göre davalı işverenin önceden şubeleri derecelere göre ölçeklendirdiği, bu ölçeklendirmeye göre bu yerlere atanacakların eğitim, kıdem ve görev tanımına göre ücretlerini sözleşmesinin eki niteliğindeki yönetmelik ve genelgelerle belirlediği, davacının da bu kapsamda şube müdürü olarak görev yaptığı, işverenin belirlediği ölçeklere göre davacının küçük şube Hasanpaşa Şubesi'nde Şube Müdürü olarak çalışırken, büyük şube olan Erenköy Şubesi'ne atandığı, ancak davacıya küçük şubede ödenen ücretin ödenmeye devam edildiği, daha öncede belirlenen büyük şube müdürüne ödenen ücretin ödenmediği, davacının emekli olana kadar bu şekilde ücret ve diğer haklarını almaya devam ettiği ve ücret ile ikramiyesinin eksik ödendiği anlaşılmaktadır. Esasen bu mahkemenin de kabulündedir. Davalı işveren bu tutumu ile diğer aynı büyük şubede görev yapan işçi ile davacı arasında objektif ve farklı davranmayı haklı kılabilecek nedenler bulunmadığı halde farklı davrandığı, büyük şubede görev yapan davacıya, küçük şube ücretini ödemek ve ücretin eki niteliğinde genelge ile önceden belirlenen ücreti ödememek sureti ile iş şartlarında esaslı değişiklik yaptığı sabittir. Davacı işçi bu farklı durumu ve iş şartlarındaki esaslı değişikliği yazılı olarak kabul etmiş değildir. Davacı esaslı değişikliği kabul etmeden çalışmasına devam etmiş ve emekli olduğunda talep edilebilen bu fark ücret ve ikramiye alacağını bu dava yolu ile istemiştir. Yukarıda açıklandığı üzere, davacının uzun süre ihtirazi kayıt koymadan ödenen ücreti kabul

etmesi veya fesih hakkını kullanmaması, talep edilebilir olan bu alacağını ortadan kaldırmaz. Bu şekilde ki davranışı iyi niyet kuralına aykırı bir davranış da değildir. O halde bilirkişi hesap raporu, dosyaya sunulan ücret ölçeklendirmesi genelgeleri ile birlikte bir değerlendirmeye tabi tutularak fark ücret ve ikramiye alacağının kabulü yerine yazılı şekilde reddine karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 29.06.2009 gününde oy birliğiyle karar verildi.

Almanya KDV oranlarını geçici olarak indirdi

Almanya hükümeti koronavirüsün neden olduğu hasarın ardından ekonominin canlanması için açtığı yeni teşvik paketi kapsamında katma değer vergisi oranlarını (KDV) düşürdü. KDV'de genel oran 1 Temmuz'dan geçerli olmak üzere altı aylık bir süre için %19'dan %16'ya, indirimli oran %7'den %5'e çekildi.

İktidardaki üçlü koalisyonun üyeleri arasında uzun süren sıkı pazarlıkların ardından alınan karar en çok şu açıdan önemliydi. Çok sayıda ülke koronavirüsle birlikte KDV ile ilgili olarak süre uzatımı, iadeleri öne çekmek gibi acil durum önlemleri açıklamıştı, ancak ilk defa büyük bir ekonomi maliye politikasına yansıyan bir değişikliğe gitmiş oldu.

Alman hükümetine 20 milyar euroya mal olacak KDV indirimleri, ekonomi çevrelerinde hiç beklenmeyen, sürpriz bir karar olarak karşılandı. Başbakan Angela Merkel bunun çok güçlü bir destek olduğunu ve ekonominin kendine gelmesini sağlayacağını belirtti. Maliye Bakanı Olaf Scholz da KDV indirimlerinin krizden çıkışta patlama etkisi yapmasını hedeflediklerini söyledi.

Ekonomistlere göre ise, KDV indirimlerinin genel olarak yarattığı etkiye dair araştırmaların çoğu, bu kararın sağlayacağı desteğin kısa süreli olacağını gösteriyor. Almanya Maliye Bakanlığı'na göre, KDV indiriminin başarılı olması tüketicinin satın alma eğilimi kadar, işletmelerin fiyat politikalarına bağlı. Hatta büyük ölçüde, satıcıların KDV indirimini olduğu gibi fiyatlara yansıtıp yansıtmayacaklarına bağlı. Kritik soru ise, tüketicinin çok acil olmayanlar dışında ihtiyaçlarını kriz sona erene kadar bekletip bekletmeyeceği.

Alman ekonomisi içerisinde önemli bir yer tutan KDV, 2018 verilerine göre toplam vergi gelirlerinin yüzde 18,2'sini oluşturuyor. Yapılan geçici KDV indiriminin maliyeti, bir yılda tahsil edilen KDV gelirinin yaklaşık yüzde 8'i kadar.

İşletmeler için ek maliyet

Diğer taraftan, KDV indirimleri işletmeler açısından bazı ilave harcamalara neden olacak. Yeni hesaplamalara ve yeni etiketlemelere ihtiyaç duyulacak. Bu nedenle bazı uzmanlar, çok fazla bürokratik işlem yapılacağından, harcanan çabaya değmesi için indirimli oranın kesinlikle altı aydan daha uzun süre yürürlükte kalması gerektiğini savunuyor.

AB yasalarına göre, üye ülkelerin KDV'de en az yüzde 15'lik bir genel oran ve en az yüzde 5'lik bir indirimli oran uygulaması gerekiyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) verilerine göre KDV'de üye ülkelerin ortalaması yüzde 19,3 iken AB ortalaması yüzde 21,3 seviyesinde.

Üzerinde uzlaşılan paket, ülke ekonomisine milyarlarca euroluk yardımın yanı sıra artan işsizlikle mücadele eden belediyelere ek kaynak aktarılmasını da öngörüyor. Paket kapsamında ayrıca ailelere ekonomik yardım amacıyla çocuk başına tek seferlik olmak üzere 300 euro ödenecek. Almanya'da açıklanan son verilere göre, Mayıs ayında işsizlik oranı yüzde 5,8'den yüzde 6,1'e yükseldi. Almanya ekonomisinin bu yıl yüzde 6,6 küçülmesi beklenirken, bazı kurumlar bu oranın çift hanelerde olacağını öngörüyor.

İngiltere'de de beklenti oluştu

Almanya'nın açıkladığı KDV indirimleri başta İngiltere olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinde de benzer beklentilere neden oldu. Eski maliye bakanları Lord Alistair Darling, George Osborne ve Philip Hammond İngiltere'nin de geçici KDV indirimine gitmesi gerektiğini savunan açıklamalarda bulundular. Bunun üzerine İngiltere Maliye Bakanı Rishi Sunak KDV indiriminin seçenekler arasında olabileceğini, ancak karar vermek için tüketicilerin harcama eğilimini bir süre izlemek istediğini belirten bir açıklama yaptı. Daha sonra İngiliz medyasında KDV oranının yüzde 17 veya yüzde 15'e kadar çekileceği yönünde tahminler yer aldı. Geçici KDV indiriminin en son, küresel finans krizinin yaşandığı 2008'de gerçekleştirildiği İngiltere'de genel oran Ocak 2011'den bu yana yüzde 20 seviyesinde uygulanıyor. Ülkenin önde gelen basın kuruluşları ekonominin desteklenmesi için Temmuz ayı başında önemli açıklamalar yapılacağına işaret ediyor. Bazı vergi uzmanları ve ekonomistler açıklanacak yeni ekonomik tedbirlerin KDV indirimini de içereceğini belirtirken, KDV indiriminin bu krizde iddia edildiği gibi tüketime önemli bir katkı sağlamayacağını ve hükümetin bu konuda temkinli hareket edeceğini savunan görüşler de mevcut. Finans alanında araştırmalar yapan IFS'in raporuna göre, 2008 krizinde yapılan KDV indiriminin bir miktar katkısı oldu ancak o zaman Covid-19 yoktu, insanlar fiyatlar düşünce alışverişe koştu. Bu krizde ise, öncelikle virüsün büyük ölçüde üstesinden gelinmesi gerekiyor. İnsanlar düşük fiyatlara rağmen satın almaya karşı isteksiz davranmayı sürdürebilir. Almanya'nın geçici KDV indirimini hızla yürürlüğe koymasını örnek gösterenlere karşı ortaya konulan argüman da son dedece önemli. Almanya'nın mali yapısı çok daha güçlü. Haziran'da açıklanan son verilere göre İngiltere'nin toplam borcu, ilk defa kendi ekonomisinin büyüklüğünü yani yıllık GSYH rakamını aştı. Bu şartlar altında İngiltere'nin, KDV gibi önemli bir gelir kaynağını azaltmak konusunda Almanya kadar kolay ve hızlı karar alamayabileceği belirtiliyor.

Benzer şekilde İtalya'da da KDV oranları ve ücretler üzerinden alınan vergilerin düşürülmesi değerlendiriliyor. Ancak diğerlerinden farklı olarak, 1 Ocak'ta yürürlükte olabileceği belirtilen yeni oranların iki yıl kadar geçerli olması ihtimali var. Avusturya restoran ve kültür sanat alanında faaliyet gösteren işletmeler için geçici KDV indirimi yapılacağını açıklarken, Bulgaristan parlamentosu da bu aydan (Temmuz) başlamak üzere 2021 yılı boyunca geçerli olmak üzere restoranlar için KDV oranının yüzde 20'den yüzde 9'a düşürülmesini kabul etti.

Avrupa ülkelerinde KDV oranları

Ülke	KDV oranı	Ülke	KDV oranı
Avusturya	%20,0	Letonya	%21,0
Belçika	%21,0	Lüksemburg	%17,0
Çek cum.	%21,0	Hollanda	%21,0
Danimarka	%25,0	Norveç	%25,0
Estonya	%20,0	Polonya	%23,0
Finlandiya	%24,0	Portekiz	%23,0
Fransa	%20,0	Slovakya	%20,0
Almanya	%19,0	Slovenya	%22,0
Yunanistan	%24,0	İspanya	%21,0
Macaristan	%27,0	İsveç	%25,0
İzlanda	%24,0	İsviçre	%7,7
İrlanda	%23,0	Türkiye	%18,0
İtalya	%22,0	İngiltere	%20,0

Kaynak: OECD, 2018
(<http://www.oecd.org/tax/tax-policy/tax-database.htm#VATTables>)

Almanya'da KDV oranları

Geçici oran, Temmuz Aralık 2020 (*)	Türü	Kapsamındaki mal ve hizmetler
%16 (%19)	Genel oran	İndirimli ya da sıfır orana tabi olmayan tüm ürünler
%5 (%7)	İndirimli oran	Bazı gıda ürünleri, tıbbi malzemeler, yurtiçi ulaşım, kitaplar, kültürel etkinliklere biletler, çiçek, e-kitap, sesli kitap, süreli yayınlar ve kısa süreli otel konaklaması
%0	Sıfır	Topluluk içi ve uluslararası taşımacılık (karayolu ve demiryolu ve bazı iç su yolları taşımacılığı hariç).

* Parantez içindeki değerler geçici KDV indirimi sonrasında geri dönecek eski oranlardır.

Rusya üst gelir grubunda vergi oranını %13'ten %15'e çıkaracak

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin üst gelir grubunda yer alanların ödeyeceği vergide artışa gidileceğini açıkladı. 1 Ocak 2021'den itibaren yıllık geliri 5 milyon rublenin üzerinde olanların gelir vergisinin yüzde 13'ten yüzde 15'e çıkarılacağını belirten Putin, bunun bütçeye yılda 60 milyar ruble (\$875 milyon) ekstra gelir sağlamanın beklendiğini ifade etti.

Bilişim sektöründe faaliyet gösteren şirketlere yönelik vergi indirimleri yapılacağını da belirten Putin, teknoloji şirketlerinin gelirleri üzerinden alınan verginin yüzde 20'den yüzde 3'e düşürüleceğini söyledi. Covid-19 nedeniyle işsizliğin arttığını belirten Putin, ailelere çocuk başına 10 bin ruble ödeme yapılacağını belirtti.

Putin'in 2024'teki devlet başkanı seçiminde yeniden aday olmasına imkân sağlayacak ve ülkede siyasi sistemi değiştirecek anayasa değişikliği için halk oylaması 1 Temmuz'da yapılacak.

IRS, Senato raporunun ardından denetimleri sıkılaştıracak

ABD Senatosu'ndan bir grup Demokrat Partili, ABD Gelir İdaresi'nden (IRS) vergilerini ödemeyen yüz binlerce yüksek gelirli bireyi neden denetleyemediğini açıklamasını istedi. Senato Finans Komitesi üyesi Ron Wyden bu konuda hazırlanan ve 47 milyar dolar gibi bir tutarın tahsil edilemediğini ortaya koyan bir rapora dikkat çekerek, IRS Başkanı Chuck Rettig'den yanıt beklediğini açıkladı. Wyden geçmişte de yüksek gelirli bireyler ve şirketler üzerindeki denetimlerin azalmasıyla ilgili endişelerini dile getirdiklerini belirtti.

IRS beyanname vermeyen yüksek gelirli "vergi beyanname vermemiş en az 100.000 dolar gelirli kimseler" şeklinde tanımlıyor. Geçen ay açıklanan söz konusu raporda, yaklaşık 880 bin yüksek gelirlinin 2014-2016 yılları arasında ödemeleri gereken 47 milyar dolarlık verginin tahsil edilemediği belirtiliyor.

Komite'nin talebinin ardından IRS'in söz konusu bireylere yönelik bir denetim süreci başlatacağı açıklandı. Büyük İşletmeler Bölümü Başkanı Douglas O'Donnell tarafından da teyit edilen denetimler 15 Temmuz'da başlayacak. Ancak henüz netlik kazanmasa da Hazine Bakanı Steven Mnuchin'in, daha önce pandemi nedeniyle ötelenen beyanname verme tarihini 15 Temmuz'un da ötesine erteleme ihtimali bulunuyor. Bu durumda denetimlerin başlama tarihi de değişebilir.

Hollanda'dan kâr payı aktarma yoluyla vergi kaçırma engelleyecek yeni önlem

Hollanda vergi cenneti tabir edilen ülkelere sanıldığından daha fazla kâr payı aktaran çokuluslu şirketlerin vergi yükünü artıracak. Maliye Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, söz konusu ülkelere mukim hissedarlara yapılan kâr payı ödemelerine 2024'ten itibaren yeni bir vergi getirileceği belirtildi.

Hollanda Merkez Bankası'nın yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre, 2018'de vergi cenneti tabir edilen ülkelere kâr payı adı altında 37 milyar euroluk çıkış gerçekleşti. Bu rakamın, son araştırma öncesinde 22 milyar Euro dolayında olduğu tahmin ediliyordu. Kâr payı üzerinden alınması planlanan yüzde 21,7'lik vergi parlamentoda gelecek yıl onaylanırsa üç yıl sonra yürürlüğe girecek ve vergi cennetlerinin yanı sıra kurumlar vergisi oranının yüzde 9'un altında olduğu ülkelere yapılan kâr payı aktarımlarına uygulanacak.

Sirküler indeks

No	Tarih	Konu
78	29.06.2020	Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar'da bazı değişiklikler yapıldı.
77	15.06.2020	Vergi Usul Kanunu uyarınca yapılan reeskont işlemlerinde kullanılan oran %10 olarak belirlendi.
76	11.06.2020	15 Milyon ABD doları ve üzerinde döviz kredisi bulunan kurumların TCMB'ye bildirim yükümlülüğü haftalık olacak şekilde değiştirildi.
75	10.06.2020	ABD Ticaret Temsilciliği, belirli ülkeler tarafından kabul edilen (veya hazırlık aşamasında olan) dijital hizmet vergileriyle ilgili soruşturma başlattı.
74	03.06.2020	"Serbest (Döviz) Fonları"nın portföy kazançları üzerinden yapılan stopajın oranı sıfırdan yüzde 15'e çıkarıldı.
73	02.06.2020	65 yaş ve üstünde olan bazı mükelleflerin sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılmasına bağlı olarak beyan ve ödeme yükümlülüklerine ilişkin duyuru yayımlandı.
72	29.05.2020	Elektronik defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile e-Defter beratlarının yükleme süresi uzatıldı.
71	28.05.2020	Menkul kıymetlerden 2020 yılında elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin güncellenen tablo.
70	27.05.2020	Vergiye uyumlu mükellefler için geçerli olan indirimin şartlarında 7194 sayılı Kanun'la gerçekleştirilen değişiklikler hakkında açıklamalar yapıldı.
69	27.05.2020	7194 sayılı Kanun'la Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliklere ilişkin açıklamaların yer aldığı Tebliğ yayımlandı.
68	24.05.2020	Finansman bonoları ile varlık kiralama şirketlerince ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından elde edilen gelirlerden yapılan stopajın oranı yüzde 15'e yükseltildi.
67	24.05.2020	Kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden hesaplanması gereken BSMV'nin oranı yüzde 1'e yükseltildi.
66	23.05.2020	GİB, Türkiye Bankalar Birliğine, bankalar tarafından gerçekleştirilen kaydi altın satışları üzerinden kambiyo muamele vergisi hesaplanması gerektiğine dair yazı gönderdi.
65	18.05.2020	Türkiye- Arjantin Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Protokolü Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
64	13.05.2020	Sigara ve bazı tütün mamullerinin ÖTV oranları yeniden belirlendi.
63	12.05.2020	Geçici vergi beyannamelerinin verilme süresi 28 Mayıs 2020 Perşembe günü sonuna kadar uzatıldı.
62	11.05.2020	Salgın döneminde yarım kalan teşvik belgeli yatırımlar için ek süre verilebileceğine ilişkin Karar yayımlandı.
61	08.05.2020	Mücbir sebep döneminde KDV iade taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlendi.
60	24.04.2020	Yabancı para cinsinden ödenen BES katkı payları için devlet katkısı oranı %10 olarak belirlendi.
59	22.04.2020	Türkiye-Fildişi Sahili Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Protokolü Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
58	21.04.2020	Şubat ve mart aylarına ilişkin KDV beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri 28 Nisan 2020 tarihine kadar uzatıldı.
57	20.04.2020	E-Defter beratlarının yükleme süreleri ile basit usule tabi mükellefler için defter beyan sistemine kayıt süreleri uzatıldı.
56	17.04.2020	Kurumlar vergisi beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri 1 Haziran 2020 tarihine kadar uzatıldı.
55	17.04.2020	Yeni Koronavirüs salgını kapsamında alınacak ekonomik tedbirleri içeren Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.
54	14.04.2020	Yeni Koronavirüs salgını kapsamında alınacak ekonomik tedbirleri içeren Kanun Teklifi TBMM'ye sunuldu.
53	14.04.2020	Türkiye-Ukrayna Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nı değiştiren Protokol'ün onaylanması uygun bulundu.
52	06.04.2020	Türkiye-Çad Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
51	04.04.2020	"Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi" uygulaması pilot iller dışındaki mükellefler için 1 Temmuz 2020'ye ertelendi.
50	01.04.2020	Covid-19 salgını kapsamında Cumhurbaşkanınca başlatılan kampanyaya yapılan bağış ve yardımların gelir ve kurumlar vergisi matrahlarından indirimi.
49	31.03.2020	Tecil-terkin uygulaması kapsamında teslim edilen malların ihracat süreleri uzatıldı.
48	30.03.2020	Mücbir sebep hallerinden yararlanan mükelleflerde kısmi katma değer vergisi tevkifatı uygulaması.

Vergi Takvimi

2020 Temmuz ayı mali yükümlülükler takvimi

1 Haziran 2020 Pazartesi	2019 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve ödenmesi* Emlak vergisi 10 Temmuz 2020 Cuma 16-30 Haziran 2020 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
16 Temmuz 2020 Perşembe	Haziran 2020 dönemine ait özel tüketim vergisine tabi içecekler ve tütün mamullerine ilişkin ÖTV beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait dayanıklı tüketim ve diğer mallara ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait tescile tabi olmayan motorlu taşıt araçlarına ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait özel iletişim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait banka ve sigorta muameleleri vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait kaynak kullanımı destekleme fonu kesintilerinin bildiri ve ödenmesi
20 Temmuz 2020 Pazartesi	Haziran 2020 dönemine ait şans oyunları vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
27 Temmuz 2020 Pazartesi*	1-15 Temmuz 2020 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait gelir ve kurumlar vergisi stopajının (muhtasar) beyanı ve ödenmesi Nisan-Mayıs-Haziran 2020 dönemine ilişkin gelir vergisi tevkifatının (GVK geçici 67. madde) beyanı ve ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait sosyal güvenlik primlerinin elektronik ortamda beyan edilmesi Haziran 2020 dönemine ait damga vergisinin beyanı ve ödenmesi Haziran 2020 dönemine ait katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi
4 Ağustos 2020 Salı	Haziran 2020 dönemine ait haberleşme vergilerinin beyanı ve ödenmesi 2019 yılına ilişkin yıllık gelir vergisinin 2. taksit ödemesi 2020 yılı motorlu taşıtlar vergisi 2. taksit ödenmesi Haziran 2020 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) elektronik olarak gönderilmesi Haziran 2020 dönemine ait sosyal güvenlik primlerinin ödenmesi

* 518 sıra numaralı VUK Genel Tebliği ile mücbir sebep kapsamına alınan mükellefler tarafından;

- 27 Nisan, 27 Mayıs ve 26 Haziran 2020 tarihlerine kadar verilmesi gereken; muhtasar beyannameler (Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri dâhil) ve KDV beyannamelerinin verilme süreleri ile,

- 30 Nisan, 1 Haziran ve 30 Haziran 2020 tarihlerine kadar verilmesi gereken Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin "Form Ba-Bs" bildirimlerinin verilme süreleri,

27 Temmuz 2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Yukarıdaki beyannamelere istinaden tahakkuk eden vergiler ise sırasıyla 27 Ekim, 27 Kasım ve 28 Aralık 2020 tarihlerine kadar ödenebilecektir.

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi - 2020 (Ücretler)	
Gelir dilimi	Vergi oranı
22.000 TL'ye kadar	% 15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20
180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	% 27
600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL, fazlası	% 35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL, fazlası	% 40
Gelir vergisi tarifesi - 2020 (Diğer gelirler)	
Gelir dilimi	Vergi oranı
22.000 TL'ye kadar	% 15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL, fazlası	% 27
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL, fazlası	% 35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL, fazlası	% 40
Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	16,00
2019	19,00
2020	23,00
Engellilik indirimi (2020)	
Engellilik derecesi	Tutarı (TL)
Birinci derece engelliler için	1.400
İkinci derece engelliler için	790
Üçüncü derece engelliler için	350
Asgari geçim indirimi - TL (2020)	
Eşin çalışma durumu	Çocuk sayısı
	Yok 1 2 3 4 5 veya fazla
Çalışıyor	220,73 253,83 286,94 331,09 353,16 375,23
Çalışmıyor	264,87 297,98 331,09 375,23 375,23 375,23
Konut kira geliri istisnası	
Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)
2018	4.400
2019	5.400
2020	6.600
Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)	
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2018	12.000
2019	14.800
2020	18.000
Arızı kazançlara ilişkin istisna	
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)
2018	27.000
2019	33.000
2020	40.000
Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı	
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86
01.01.2020 - 30.06.2020	6.730,15

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
30.12.2019 tarihinden itibaren	1,60
Tecil faizi oranları (Yıllık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
25.10.2019 tarihinden itibaren	19
Yeniden değerlendirme oranları	
Yıl	Oran (%)
2017	14,47
2018	23,73
2019	22,58
Fatura düzenleme sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400

Amortisman sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400
Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları	
Reeskont işlemlerinde	% 9
Avans işlemlerinde	% 10
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	% 10
Not: Bu oranlar 13.06.2020 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.	

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kağıt için)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40
Damga vergisi oran ve tutarları (2020)	
Damga vergisine tabi kağıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dâhil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	68,70 TL
Gelir tablosu	32,90 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	89,10 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	119,00 TL
Katma değer vergisi beyannameleri	58,80 TL
Muhtasar ve prim hizmet beyannameleri	69,70 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2020)	
Evlatlıklar dahil furuğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	306.603 TL
Furuğ bulunmaması halinde, eşi isabet eden miras hissesinde	613.582 TL
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	7.060 TL
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyelerde	7.060 TL
Vergi tarifesi (2020)	
Matrah dilim tutarları	Vergi Oranı
	Veraset yoluyla intikal İvazsız intikal
İlk 350.000 TL için	% 1 % 10
Sonra gelen 850.000 TL için	% 3 % 15
Sonra gelen 1.800.000 TL için	% 5 % 20
Sonra gelen 3.300.000 TL için	% 7 % 25
Matrahın 6.300.000 TL'yi aşan bölümü için	% 10 % 30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler		
Ödemeler / kesintiler	01.01.2020 - 31.12.2020 (TL)	
Brüt asgari ücret	2.943,00	
Sosyal güvenlik primi işçi payı (% 14)	412,02	
İşsizlik sigortası primi işçi payı (% 1)	29,43	
Gelir vergisi matrahı	2.501,55	
Hesaplanan gelir vergisi (% 15)	375,23	
Asgari geçim indirimi (Bekâr (-))	220,73	
Kesilecek gelir vergisi	154,50	
Damga vergisi (binde 7,59)	22,34	
Kesintiler toplamı	618,29	
Net asgari ücret	2.324,71	
Yıllık brüt asgari ücret		
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
2018	24.354,00	
2019	30.700,80	
2020	35.316,00	
Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları		
Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.01.2020-31.12.2020	2.943,00	22.072,50

Income Tax

Income tax tariffs - 2020 (Salaries)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 22.000	15 %					
For TRL 49.000; for the first TRL 22.000, TRL 3.300, for above	20 %					
For TRL 180.000; for the first TRL 49.000, TRL 8.700, for above	27 %					
For TRL 600.000; for the first TRL 180.000, TRL 44.070, for above	35 %					
For more than TRL 600.000, for TRL 600.000, TRL 191.070, for above	40 %					

Income tax tariffs - 2020 (Other income)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 22.000	15 %					
For TRL 49.000; for the first TRL 22.000, TRL 3.300, for above	20 %					
For TRL 120.000; for the first TRL 49.000, TRL 8.700, for above	27 %					
For TRL 600.000; for the first TRL 120.000, TRL 27.870, for above	35 %					
For more than TRL 600.000, for TRL 600.000, TRL 195.870, for above	40 %					

Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)	
Year	Amount (TRL)
2018	16,00
2019	19,00
2020	23,00

Disability allowance (2020)	
Degree of disablement	Amount (TRL)
For 1 st degree disabled	1.400
For 2 nd degree disabled	790
For 3 rd degree disabled	350

Minimum living allowance - TRL (2020)						
Status of spouse	Number of children					
	No	1	2	3	4	5 or more
Employed	220,73	253,83	286,94	331,09	353,16	375,23
Unemployed	264,87	297,98	331,09	375,23	375,23	375,23

Exemption for house rental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2018	4.400
2019	5.400
2020	6.600

Exemption in capital gains (Except securities)	
Year when the gain is derived	Amount (TRL)
2018	12.000
2019	14.800
2020	18.000

Exemption in incidental income	
Year when the income is derived	Amount (TRL)
2018	27.000
2019	33.000
2020	40.000

The upper limit of severance pay exempt from income tax	
Period	Amount (TRL)
01.07.2019 - 31.12.2019	6.379,86
01.01.2020 - 30.06.2020	6.730,15

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
01.07.2019 - 01.10.2019	2,50
02.10.2019 - 29.12.2019	2,00
Since 30.12.2019	1,60

Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
21.10.2010 - 05.09.2018	12
06.09.2018 - 24.10.2019	22
Since 25.10.2019	19

Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2017	14,47
2018	23,73
2019	22,58

Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400

Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2018	1.000
2019	1.200
2020	1.400

Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	9%
In advance transactions	10%
In rediscount transactions under TPL	10%

Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 13.06.2020

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2018	2.135.949,30
2019	2.642.810,00
2020	3.239.556,40

Stamp duty rates and amounts (2020)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9,48 per thousand
Wages (Including advances)	7,59 per thousand
Rental contracts	1,89 per thousand
Balance sheet	TRL 68,70
Income statement	TRL 32,90
Annual income tax return	TRL 89,10
Corporate tax return	TRL 119,00
Value added tax returns	TRL 58,80
Withholding and premium service returns	TRL 69,70

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2020)	
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 306.603
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 613.582
For transfers conducted without any consideration	TRL 7.060
For prizes won in competitions and lotteries held for money and property	TRL 7.060

Tax tariff (2020)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 350.000	1 %	10 %
For the next TRL 850.000	3 %	15 %
For the next TRL 1.800.000	5 %	20 %
For the next TRL 3.300.000	7 %	25 %
For the tax base portion exceeding TRL 6.300.000	10 %	30 %

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings	
Payments / withholdings	01.01.2020 - 31.12.2020 (TRL)
Gross minimum wage	2.943,00
Social security premium employee's contribution (14 %)	412,02
Unemployment insurance premium employee's contribution (1 %)	29,43
Income tax base	2.501,55
Income tax calculated (15 %)	375,23
Minimum living allowance (Single) (-)	220,73
Income tax to be withheld	154,50
Stamp duty (7,59 per thousand)	22,34
Total withholdings	618,29
Net minimum wage	2.324,71

Annual gross minimum wage	
Year	Amount (TRL)
2018	24.354,00
2019	30.700,80
2020	35.316,00

The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.01.2020-31.12.2020	2.943,00	22.072,50

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

EY'nin sunduğu vergi hizmetleri

İşleriniz gerçek potansiyellerine güçlü temeller üzerinde yapılandırılarak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilerek ulaşabilir. EY olarak vergi yükümlülüklerinizi sorumlu ve zamanında yerine getirmenizin önemli bir fark ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Bu nedenle 140'tan fazla ülkedeki 32,000 vergi çalışanlarımız nerede olursanız olun ve vergi ihtiyaçlarınız ne olursa olsun kaliteli hizmet anlayışımıza duyduğumuz tereddütsüz bağlılık temelinde sizlere teknik bilgi, iş tecrübesi ve tutarlı metodolojiler sunmaktadır.

© 2020 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye